

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini — 1 leu

La mare purtăm
ce ne place
(Citiți în pag. 12
„Note dominante“)

Foto : E. Krastoșevschi

27

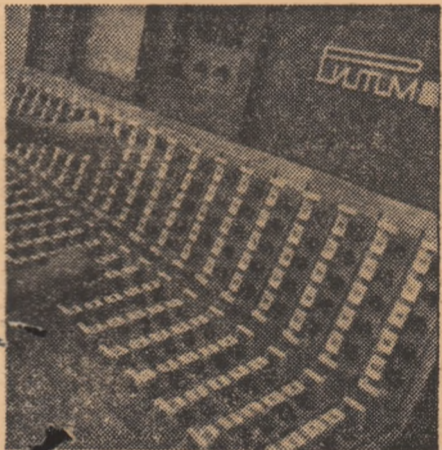
ANUL XXV,
(1268)
4 IULIE 1969

AUTOMATIZARE

Memoria unei cascade

Dirijarea producției moderne reclamă din partea conducătorilor ei nu numai o vastă experiență, calificare înaltă și talent organizatoric. Ei trebuie să fie, de asemenea, la curent cu metodele moderne de culegere și prelucrare a informațiilor. În condițiile unei continui extinderi a producției, fluxul informațional crește atât de mult, încât o simplă lărgire a aparatului de colaboratori cu misiunea de a-l stăpîni nu-l poate veni de hac. Această misiune poate fi dusă la bun sfârșit numai prin sisteme automate de dirijare a producției care să-i scutească pe administratori și ingineri, pe directori și tehnologi de un mare volum de operații de calcul, îngăduindu-le să-și concentreze atenția spre perfecționarea tehnologiei și îmbunătățirea calității produselor. Căci sistemele automate pot soluționa simultan probleme de tehnologie a producției și administrative. Dar să vedem concret cum lucrează ele.

Sistemul sovietic „Complex” dirijează, în centralele electrice, activitatea marilor blocuri energetice: cazan-turbina-generator. Dar cel mai mare merit al „Complex”-ului este că sporește siguranța de funcționare a blocurilor, prelungeste viața utilajelor, menținând în permanență regimuri termice optime. Nu-i scapă nici o defecțiune. Într-o secundă sistemul primește informații din două mii de puncte ale agregatului, le prelucrează și trimite rezultatele unui operator și unei mașini de calcul și comandă. Cantitatea totală de informații este înregistrată pe două canale. Dacă se defectează unul, intră

„Mim” calculează cele mai complicate grafice de producție.

automat în funcțiune cel de rezervă. Un alt sistem, „Cascada”, comandă o uzină de amoniac. El descoperă fără prea mult efort „părțile vulnerabile” ale producției, fie că-i vorba de lipsa materiei prime sau de vreo defecțiune a instalațiilor, de supraîncălzirea depozitelor sau de o organizare defectuoasă a schimburilor etc. Aplicat în producție, sistemul este mereu perfecționat. Inițial, „memoria” lui păstra numai situații tehnologice tipice. Trep-tat, însă, creierul electronic al „Cascadei” a început să rețină toate elementele nou ivite și momente particulare ale producției necunoscute la în-

ceput. Acum, după ce a fost elaborat total algoritmul și i s-a verificat siguranța, sistemul „Cascada” poate prelua într-o proporție și mai mare conducerea uzinei amintite.

Dar, oricît de perfecționate ar fi sistemele „Complex” și „Cascada”, sfera lor de aplicare este limitată la întreprinderi luate separat. Există însă un al treilea sistem, „A.S.U.”, a cărui menire este să comande o întreagă ramură economică, în speță construcția de aparate. El va putea asigura utilizarea optimă a fondurilor de producție, a resurselor materiale și financiare, a rezervelor de muncă ale unei întregi ramuri, ca și creșterea rentabilității fiecărei întreprinderi în parte. Folosind cele mai moderne metode de organizare, economice și matematice, mașini de calculat moderne și mijloace eficiente de comunicare între toate verigile construcției de aparate, sistemul „A.S.U.” poate soluționa circa 150 de probleme și executa 200.000 de comenzi. Într-un singur an vor fi amortizate toate cheltuielile cerute de realizarea sistemului și în plus se vor obține importante beneficii.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Aerodromul circular

Problema realizării unui aerodrom cu mai multe piste care să înlesnească manevrele de aterizare și decolare, condiționate în bună măsură de direcția vinturilor, îi preocupă de multă vreme pe specialiști. Un proiect recent recomandă construcții de formă circulară, abordabile cu fața la vînt, indiferent de direcția acestuia.

Ceva mai înălțat pe margini decît în centru, aerodromul circular ar urma să aibă forma unui bol, pista propriu-zisă desfășurîndu-se de-a lungul circumferinței. La aterizare, avionul ar fi prins între două forțe: forța centrifugă, care ar tînde să-l respingă spre exteriorul cercului și atracția terestră care l-ar atrage spre centru. Dar cum viteza ar descrește, forțele gravitaționale ar depăși forța centrifugă, așa încît aparatul s-ar putea angaja pe o alee în pantă, care l-ar conduce pînă în centrul terenului unde s-ar afla turnul de control și serviciile de recepție a pasagerilor.

Această soluție are certe avantaje. Avioanele ar putea ateriza în cele mai bune condiții, deoarece acțiunea vinturilor contrarii ar fi redusă la minimum și, în același timp, aparatele n-ar depăși pista cum se întîmplă deseori pe aerodromurile clasice. Într-adevăr, dacă viteza ar fi prea mare, pentru reducerea ei ar fi suficiente cîteva tururi circulare de pistă. La toate acestea s-ar adăuga o considerabilă economie de spațiu, deoarece circumferința unui aerodrom de 3 000 m în diametru — lungimea normală a unei piste pentru „jeturi” — ar fi de aproximativ 9 000 m. Pe același spațiu ar fi posibilă triplarea lungimii pistelor utilizabile.

Se vor obișnui însă ușor piloții cu astfel de aerodrome neobișnuite ca formă? O serie de experiențe au arătat că la început ei aveau senzația că aterizează în fundul unei gropi dar că, după numai două încercări, pistele circulare le-au smuls numai cuvînte de laudă, prevăzîndu-le un viitor strălucit.

cianul Serghei Korolev scria: Navele cosmice orbitale sînt de un excepțional interes atît pentru explorarea științifică a spațiului terestru și a Terrei ca planetă a sistemului solar, cît și pentru diferite aplicații practice care privesc economia diverselor țării. Într-adevăr pe baza unor fotografii „cosmice” se vor putea determina științific datele și suprafețele semănăturilor, gradul de coacere a culturilor, suprafețele atacate de paraziți, pronosticurile asupra recoltelor la scara unei țări întregi. Un serviciu hidrologic mondial, creat pe baza stațiilor orbitale, ar putea furniza informații complete asupra rezervelor de apă ale planetei noastre și ar permite o reglementare științifică a utilizării lor, lucru cu atît mai important cu cît de pe acum o serie de țări suferă de o penurie catastrofală de apă.

Informația spațială ar putea aduce servicii inestimabile pentru prospectarea și utilizarea bogățiilor din mări și oceane, pentru utilizarea mai eficientă a resurselor forestiere, pentru depistarea unor noi avuții ale subsolului, pentru cartografierea globului terestru. În această ultimă ordine de idei, putem semnală, de pildă, faptul că, după date ale UNESCO, circa 40 la sută din suprafața globului nu este încă cartografiată. Gheorghî Berogovoi a fotografiat, de la bordul lui „Soiuz-3”, extremitatea sudică a peninsulei arabice. Cliseul a acoperit o suprafață de peste 50 000 km². Analiza lui a furnizat caracteristici amănunțite despre geologia, morfologia și relieful unei țări întregi.

Vedem dar că evantaiul funcțiilor geofizice ale stațiilor orbitale este extrem de întins. Dar Pămîntul nu înseamnă numai suprafața și masa planetei. Atmosfera, acest uriaș acoperămint aerian, face și ea într-un anume fel parte din Pămînt, iar fenomenele care se desfășoară într-însa influențează în mod direct viața și activitatea omului. Laboratoarele orbitale ar duce previziunea meteorologică la o precizie aproape totală. Ele ar observa în permanență cîmpul magnetic al Pămîntului — lucru care acum cere mult timp și ridică probleme dificile. Pe de altă parte, cerul mai are încă multe enigme pentru noi. Savanții se întrebă însă care este sursa radiației roentgen. La început s-a crezut că este vorba de radiații emise de stele neutronice, cu proprietăți fantastice; un diametru de cîteva kilometri și o masă egală aproape cu aceea a soarelui, ceea ce ar corespunde cu o densitate medie de 100 000 tone pe milimetrul cub și o temperatură de suprafață de circa 10 000 000 de grade. Dar pînă acum această ipo-

condiții mult mai eficiente decît pe Pămînt.

În sfîrșit, stațiile orbitale vor trebui să facă legătura între Terra și celelalte planete, vor fi locul unde se va proceda la verificarea tehnică a navelor spațiale, la ultimele pregătiri ale echipajelor.

I. Zaițev

Un rivol antic al turnului din Ostankino: minaretul din Urgheci (R.S.S. Turkmene).

LA ORDINEA ZILEI

Procesul DDT-ului

În 1948 Suedia a fost prima țară care a consacrat noul insecticid acordînd descoperitorului său, elvețianul Paul Müller, premiul Nobel, pentru medicină. De ce pentru medicină și nu pentru chimie? Întrucît această armă implacabilă împotriva insectelor trebuia să servească în primul rînd la eradicarea bolilor transmise de ele, mai cu seamă a malariei. De altfel, în acest domeniu, DDT-ul nu a decepționat. Grație lui, în India s-a ajuns de la 100 de milioane la 15 000 de cazuri de malarie pe an, iar mortalitatea prin aceeași boală a scăzut de la 750 000 la 1 500. Sînt rezultate care nu trebuie uitate tocmai acum cînd, după toate aparențele, s-a deschis procesul DDT-ului.

Întimplarea face ca primul acuzator să fie tot Suedia. Începînd de la 1 ianuarie 1970, pe o perioadă de probă care se va extinde pe doi ani, în această țară nu va mai fi folosit nici un gram de DDT. Statele Unite, mare consumatoare de insecticide miraculoase, dau și ele alarma. Statul Arizona a și imitat exemplul Suediei, iar alte cîteva state predominant agricole au pus în studiu măsuri similare.

Dosarul acuzatului e foarte vast, deși se bazează pe o singură certitudine: în mai toate organismele vii a fost depistat insecticid. Pînă și la eschimoșii și pinguinii din Alaska s-au găsit cantități reduse de DDT dizolvate în grăsimi. Tenacitatea acestei substanțe, care nu se descompune, este astfel și marea ei defect. Ea se poate transmite ani de-a rîndul nealterată de la alge — peștilor, de la plante — rozătoarelor și păsărilor, iar de la acestea — oamenilor. Rămîne însă de demonstrat nocivitatea ei, cu atît mai mult cu cît examinarea a 35 de inși care au lucrat zece ani la fabricarea DDT-ului nu a dat la iveală nici o tulburare imputabilă insecticidului.

Înainte de a se hotări, Suedia a organizat, în martie, un coloeviu internațional la care au participat circa 100 de specialiști. Ei au fost aproape unanimi în a conchide că nu există un pericol real pentru om, dar că s-ar putea ca unele specii animale, mai cu seamă păsările și peștii, să aibă de suferit. După unii experți, conform principiului „lui Paracelsus” că „doza face otrava”, problema esențială constă deci nu în exilarea DDT-ului, ci în găsirea dozei inofensive, oricare ar fi durata de viață a produsului.

V. Marcenko

CE SE DISCUTĂ

Spre spațializarea producției

Călătoria omului spre planete apropiate începe să se situeze într-o perspectivă imediată. Se pare chiar că cele dintîi călătorii pe alte planete vor putea avea loc sub ochii noștri. Dar pînă la acest start senzațional mai rămîn totuși de rezolvat o sumă de probleme legate de explorarea spațiului paraterestru. Una din aceste probleme este construirea laboratoarelor orbitale de lungă durată avînd la bord personal tehnic și științific. Fizionomia stațiilor orbitale pilotate abia începe să prindă trup în schițe și proiecte. Dar de pe acum se cunosc nenumăratele aplicații și misiuni ce li se vor încredința. În 1961, academi-

teză, atît de seducătoare pentru teoreticieni, n-a putut fi nici coroborată, nici infirmată. Telescoape amenajate la bordul unor stațiuni orbitale ar putea arăta care-i adevărul.

Exemplele de mai sus nu epuizează de fel virtualitățile stațiilor orbitale. În ultimii ani se vorbește tot mai mult de „spațializarea producției”, noțiune prin care se înțelege aplicațiile industriale ale fenomenelor și condițiilor caracteristice ale spațiului cosmic (sau ale cunoștințelor pe care le implică), precum și ale tehnicilor spațiale. Astfel, utilizarea unor radiații considerabil mai mari decît fondul natural paraterestru ar permite crearea unor noi polimeri de înaltă calitate. În industriile alimentară, radioelectronică, chimie, metalurgie etc. sînt utilizate temperaturi joase. Au apărut metode magneto-hidrodinamice de transformare a energiei termice în electricitate. Generatoarele MHD utilizează, în loc de piese mecanice mișcătoare, plasmă cu o temperatură puțin mai mică decît aceea de la suprafața Soarelui. Cu toate acestea este foarte greu de realizat pe Pămînt un vid profund, o radiație puternică, temperaturi ultrajoase, cîmpuri magnetice intense etc. Stațiile orbitale ar fi un loc ideal pentru întrunirea tuturor acestor condiții. Ele ar putea fi folosite pentru a se pune la punct tehnologii fundamentale noi destinate industriei. Mai mult, această producție ar putea fi organizată chiar la bordul stațiilor și, în multe cazuri, în

TENEBROASELE AFACERI ALE BLONDULUI DOMN X

O incursiune în fauna falsificatorilor de tablouri

Pînă cînd, într-o zi, la hotelul „Excelsior” din Elveția s-a ivit — însoțit de o duzină de geamantane — un blond cu fața pudrată. După ce și-a depus la biroul de repartizare pașaportul de cetățean canadian cu ciudatul nume franco-englez Fernand MacDonald, a ocupat cel mai bun apartament, a cerut să i se servească masa numai în cameră și a rugat telefonistele să fie pregătite pentru a-i face legătura cu Parisul și New Yorkul la orice oră din zi sau din noapte. Formularea unor asemenea pretenții la hotelul genevez „Excelsior”, o instituție onorabilă pentru diplomați de rangul doi și familii care voiajează des, a stîrnit luarea aminte a poliției. Telefonul suspectului a fost pus sub observație. Și curînd, în convorbirile „canadianului” a fost citat numele Lessare. Iar poliția elvețiană arestase exact cu o săptămîină înainte un ins cu acest nume pentru contrabandă cu obiecte de artă.

Și tot un telefon a risipit ultimele îndoieli: Legros a răspuns la adevăratul-i nume, iar peruca blondă care-i alunecase de pe cap l-a demascată definitiv... Dar evident, Legros nu monopolizase piața tablourilor false.

Acum cîțva timp, mergînd pe urmele unui cec suspect emis pentru plata unor covoare persane, poliția italiană a descoperit într-o vilă din Torino circa o sută de tablouri. Mai întîi polițiștii au crezut că dăduseră de urma unor tablouri furate, dar experții au stabilit curînd că pinzele erau false. Era, probabil, depozitul unui atelier clandestin. Cine lucra acolo? Deocamdată nu se cunoaște identitatea falsificatorilor.

În schimb se cunoaște un alt nume: David Stein, un francez de 24 de ani arestat în primăvara lui 1968 la New York. Faptul a stîrnit senzație. La drept vorbind nu arestarea în sine, ci memoriile lui Stein publicate după eliberarea lui pînă la proces în schimbul unei cauțiuni colosale.

„Noiembrie, '63. Totul a fost atît de simplu, încît nici acum nu mi-am revenit complet în fire de uimire; ieri am primit 1500 de franci noi pentru două desene executate în stil Jean Cocteau, pe care le-am semnat cu numele lui. Negustorul nu mi-a cerut nici o dovadă. E adevărat, Cocteau îmi reușește foarte bine. Cu puțin timp înainte de moartea maestrului, am avut prilejul să mă întîlnesc cu el de cîteva ori. Odată mi-a arătat o pinză mare de Picasso și m-a întrebat dacă îmi place. I-am spus că îmi place foarte mult. Auzindu-mi răspunsul, Cocteau a observat: „Știi, eu am pictat-o. Pablo a fost atît de încîntat încît a semnat-o, vezi? Și a pus data”.

De altfel, am aflat că după moartea lui Cocteau tabloul a început să circule la licitații ca o lucrare de Picasso...

Londra, martie, '64. Azi am terminat primul meu „Chagall”. De mare ajutor mi-a fost excelenta monografie a lui Franz Meyer, cu reproduceri splendide. Am oferit acuarela proprietarului unuia dintre cele mai mari magazine din Londra. Am urcat prețul, dar el nu mi-a cerut un certificat de autenticitate. De obicei, certificatul e o fotocopie a tabloului avînd pe verso semnătura unei rude sau a unui specialist celebru. Dar, anticipînd puțin, vreau să spun că de foarte multe ori mi s-au cumpărat tablouri fără acest atestat, atît de sigură mi-a fost „mîna”.

New York, '65. O cunoștință din Londra, Bernard S., m-a prezentat principalilor colecționari din Manhattan. M-am instalat într-un mare apartament din Park Avenue. Într-o cameră de lingă bucătărie am amenajat atelierul, unde, în afară de ustensile, am și o bogată bibliotecă: reproduceri, bibliografie, cataloage, un aparat pentru diapozitive. Mi-am sporit și colecția personală de tablouri originale; acum am lucrări de Picasso, Chagall, Gauguin, Utrillo, Modigliani și chiar un Van-Gogh, în valoare totală de 500.000 de dolari. Apartamentul este în același

timp sală de prezentare a firmei „Triannon Corporation” pe care am înființat-o.

Sînt foarte obosit. În general trebuie să lucrez noaptea; ziua primim clienți. Împreună cu soția mea am elaborat un cod simplu, pe care îl utilizăm față de străini. Dacă, bunăoară, îi spun soției: „Adu, te rog, din depozit un desen de Chagall”, dînsa știe că e vorba de o lucrare de-a mea. Dar dacă pronunț numele întreg al lui Chagall, Anne-Marie îmi aduce un original. Asaltat de comenzi (New Yorkul se dă în vînt după Chagall), uneori trebuie să pictez între două vizite.

Mă scol la 6 dimineața și prepar mai întîi o infuzie de ceai, dar nu pentru micul dejun (dimineața beau cafea), ci pentru prelucrarea hîrtiei: ceaiul îi dă o nuanță gălbuie, un aspect de vechi. În timp ce hîrtia se usucă la o lampă cu raze ultraviolete, răsfoiesc documentația și mă opresc, de pildă, la o acuarela din seria lui cu subiect de circ, foarte prețuită de colecționari. Apoi schițez compoziția și prepar culorile. Trebuie să lucrez cu maximum de exactitate, pentru că acuarela e o tehnică delicată, care nu îngăduie greșeli. La 11 după ce termin acuarela, mă duc la fotograficul meu din Lexington Avenue care îmi face pe loc o fotocopie. Apoi mă

banii. Am încercat din răspuțeri să-l conving de nevinovăția mea. Dar în toată discuția soția m-a chemat printr-un semn cu capul pe culoar și mi-a spus că zărise, prin vizor, în fața casei pe șeriful Stowne și alți cîțiva inși. Cuprins de panică, am dat soției ultimele dispoziții: „Nu știi nimic, n-ai bănuț niciodată nimic”, după care am coborît printr-o cameră secretă pe scara de serviciu...

Stein a sărit gardul chiar în spatele unui detectiv care-l aștepta jos și a rupt-o la fugă. Așa a început o urmărire ca într-un western. Dar nu prin preriile vestului sălbatic, ci pe străzile unor mari orașe.

În cele din urmă, la New York poliția a pus totuși mîna pe el. La început, „Omul care a fost Picasso” (cum îl numiseră ziarurile) și-a spus că îl aștepta o sentință destul de aspră. Dar lucrurile au luat o întorsătură neașteptată; mulți clienți chemați de anchetator au refuzat să recunoască că achiziționaseră tablouri false, că fuseseră înșelați. De ce? Unii dintre ei erau negustori, care izbucțiseră să vîndă tablourile cumpărate și nu voiau să restituie banii, alții erau gentlemani care țineau la reputația lor și nu era de fel plăcut să fie citați într-un proces în rolul de inși trași pe sfoară.

„Ucenicii din Emmaus”, un Vermeer de Han van Meegeren

înapoiiez acasă și scriu pe verso, cu penița: „Desenul este o lucrare originală a mea. Marc Chagall”.

Pe la 7 seara totul e gata. Mă spăl pe mîini, șterg urmele de culori. Aștept. Clientul meu e punctual. Fix la șapte e la mine. La 7.20 ia tabloul și încă două acuarele pe care le-am făcut săptămîina trecută și îmi dă un cec de 13 000 dolari. Mă duc să mă culc.

Septembrie, '66. Astăzi m-am convins că am comis o greșeală de neiertat. Acum cîțva timp am vîndut patru „Chagall” de-ai mei unui negustor. Acesta, din prudență, a trimis fotocopiile — certificate de autenticitate la Paris, la Galeria Petridis, spre a fi verificate. Iar acum m-a înștiințat că a primit răspunsul de la Paris: cartotecile Galerieiilor nu posedă nici o dovadă de autenticitate.

Mai mult, din nefericire, alături de a soșit la New York Marc Chagall ca să participe la inaugurarea noii săli a lui Metropolitan-Opera, cu plafonul pictat de el. Am aflat că neobositul meu client i-a arătat lucrările „mele” și maestrul s-a înfuriat cumplit. Cercul se strînge. Seara negustorul a venit să-i restituie

De fapt Stein a intrat în conflict cu justiția numai pentru că a fost prins că picta tablouri false. În toate celelalte cazuri delicventul poate pretinde că n-a știut că tabloul vîndut era fals. Căci publicul este avid de frumos, cum a observat chiar Stein în jurnalul său. Și dorește să posedă lucruri frumoase. De altfel, într-o convorbire cu un reporter, Stein a subliniat tocmai această „funcție socială” a talentului său: „Oricum, Chagall tot nu ajunge pentru toți”.

Cumpărînd un tablou valoros la un preț de nimic, clientul determină el însuși mînciuna. Proprietarul unei galerii de tablouri din New York a arătat că e asaltat de scrisori ca aceasta:

„Dragă domnule Price! — i-a scris o doamnă în vîrstă din Philadelphia. — Ador „Mona-Lisa” și aș dori s-o cumpăr. Dacă vă pică în mînă tabloul, trimiteți-mi-l, vă rog. Anexez 30 de dolari.”

Săptămînalul american „Newsweek” a scris: „Niciînd n-au cheltuit colecționarii sume atît de mari pentru artele plastice. Și niciodată n-a fost piața artistică invadată de un număr atît de mare de falsuri”. Încă în 1910, causticul

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj,
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

scriitor francez Alfred Capus remarcă: „Corot a pictat 3 000 de tablouri dintre care 10 000 au fost vîndute americanilor”. Dar Capus a subapreciat necesitățile publicului, căci Corot a pictat 700 de tablouri, dintre care numai în Statele Unite sînt peste 100 000. (Celebrul peisagist, om extrem de bun, a semnat multe lucrări ale elevilor săi sau ale unor prieteni pictori, cînd aceștia îl rugau s-o facă, conșinși că așa au să le poată vinde mai scump. „Urmașii au să se descurce” — obișnuia să spună Corot. Dar e o misiune grea, după cum se vede).

Falsurile fac acum parte integrantă din istoria artelor. Și, ca în orice domeniul, arta falsificării de tablouri își are geniile ei, profeții și martirii ei. Uneori, falsurile sînt atît de perfecte, atît de izbutite încît sînt la rîndu-le opere de artă. Nu întîmplător, celebra tiară a regelui scit Saitafern, achiziționată de Luvru în 1895 cu 200 000 de franci și care pînă la urmă s-a dovedit a fi fost lucrată de un virtuoz bijutier din Odesa, pe nume I. Ruhumovski, după ce autorul ei s-a autodemascată, n-a fost scoasă din expoziție, ci mutată în sala de artă aplicată modernă, unde se află și acum. De altfel, Ruhumovski n-a izbutit prea ușor să demonstreze că tiara nu fusese executată de meșteri din Olvia în secolul III î.e.n., cum se crezuse, ci de el, în atelierul său. În ciuda temerilor exprimate și pînă atunci de unii istorici de artă, experții de la Luvru n-au vrut să-i dea crezare. Numai după ce a prezentat încă două obiecte de artă „clasică elină”, care i-au uimit pe specialiștii, el și-a dobîndit dreptul de autor al „falsului Nr.1”, cum au supranumit ziarurile în 1903.

Un caz foarte complicat s-a petrecut și după al doilea război mondial cu olandezul Han van Meegeren. La un moment dat, marelui peisagist Vermeer, care și-a nemurit nașul natal Delft, s-a „descoperit” în Bruse, la două secole după moarte, o latură puțin cunoscută a talentului său: în 1937, la Monte Carlo a fost expusă pentru vînzare o mare pinză de Vermeer intitulată „Christos în mijlocul ucenicilor din Emmaus”. Specialiștii în Vermeer din toată lumea au căzut în extaz; restauratorul Regis Carter afirma că pinza și culorile datau, neîndoios, din secolul XVII.

Muzeul din Rotterdam a cumpărat tabloul cu 540 000 de guldeni. După care el a fost reprodus pe cărți postale ilustrate, cutii de chibrituri, calendare școlare etc.

Apoi în Olanda au mai apărut, unul după altul, cîțiva „Vermeer”-i, care nu figuraseră pînă atunci în cataloage. Toate pinzele aveau subiecte biblice. Pictorul Van Meegeren, care descoperise primul tablou necunoscut de Vermeer, relața cu plăcere că pinza fusese în posesia unei familii aristocratice din Italia care, sărăcind, trebuise să se despartă de colecția-i de tablouri. Vizitatorilor muzeelor li se arătau alte cîteva pinze splendide: „Cina cea de taină”, „Spălarea trupului Domnului” etc.

După ocuparea Olandei de către hitleriști, un speculant german a cumpărat tabloul „Curtezana” de Vermeer pe care l-a vîndut apoi cu 1650 de guldeni pentru colecția lui Göring. Se știe că în Europa invadată bursa neagră era în floare. Intermediarii ai unor „Mecena” suspuși, ca Göring, Rosenberg, Streicher și alții, jefuiau fără rușine muzeele europene, cumpărînd cu mărci de ocupație capodopere care erau de fapt bunuri ale întregii omeniri. Evident, în aceste condiții falsificarea de tablouri înflorea.

Dar să ne întorcem la Vermeer și la Van Meegeren. După război, faptul că a vîndut un tablou al unui mare pictor olandez a fost calificat drept un act de colaboraționism, drept care risca să fie deferit justiției. Chemat în fața unui

M. Belenki

(Continuare în pag. 11-a)

CINEMA

Un bun ziarist!

„Ziaristul“ continuă trilogia începută cu „Oameni și fiare“ și care se va încheia cu filmul „Pe malul lacului“, trilogie despre oamenii anilor șaizeci și locul lor în lumea contemporană. Serghei Gherasimov folosește și cu acest prilej, ba chiar într-o măsură mult mai mare, forma reflecției libere, nestingerite de rigoarea unui subiect construit pînă în ultimele detalii.

Există o linie epică mai bine încheiată — o poveste de dragoste frumoasă și, în ciuda datelor ei, convingătoare:

Secretara Valea, în interpretarea Valentinei Telicikina

eroul, un ziarist chipeș din Moscova, începutul unei cariere promițătoare, îndrăgosteste de o muncitoare din Ural, pe unde îl poartă îndatoririle profesionale. Fata, o drăguță, deșteaptă, dar mai ales respiră o învalitoare puritate. Orășeanul frumos, obișnuit cu succese facile, urmărește o aventură „de teren“, dar fata, cu toate că și ei îi place tînărul, îl respinge, respinge acest soi de dragoste. Furios, ziaristul pleacă. Dar mai tîrziu, la Geneva, la Paris descoperă, mirat el însuși, că e îndrăgostit de-adevăratale.

Dar acest subiect amoros nu epuizează cuprinsul, care e mult mai vast. Împreună cu eroul, ziaristul Aleabiev, Gherasimov pășește prin viață și prin lume, le observă și meditează asupra-le. De aceea filmul poate părea puțin haotic. Apar oameni, dispar, apar alții, episoadele nu se înlanțuie într-o ordine riguroasă. Dar această discontinuitate îi era necesară autorului, care a dorit-o cu bu-

nă știință. Filmul n-are astfel o dramaturgie ordonată, ci e făcut după alte legi: cele ale dramaturgiei vieții.

Tocmai de aceea Gherasimov a ales ca erou un ziarist (erou care nu e prezentat ca o sumă de calități, ca un exemplu demn de urmat, ci, ca toți oamenii, cu însușiri felurite și contradictorii; regizorul i s-a părut mai important să urmărească cum începe Aleabiev să-și înțeleagă profesia și cum îi crește sentimentul de răspundere față de oameni și de viață). Prin natura profesiei sale, Aleabiev are posibilitatea să cunoască multe locuri, să vină în contact cu mulți oameni. Îl vedem la Moscova, într-un orașel din Ural, la Paris, la Geneva. Parisul și Geneva nu sînt alese de dragul unui decor de efect — deși autorul se lasă uneori furat de el, așa cum se mai lasă furat de parada celebrităților, între care îi vedem cu plăcere pe Vittorio de Sica cu a sa Maria Mercader și pe Mireille Mathieu. Gherasimov alătură, confruntă într-o meditație degajată diferite laturi ale realității contemporane, diverse tipuri umane, descinse din chiar carnetele de însemnări ale regizorului. Acest contact nemijlocit l-a stimulat să încerce să explice, să interpreteze artistic anumite probleme importante ale timpului nostru. De aceea în multe scene, în multe replici sînt înseși gândurile, opiniile autorului, dar reproduse nu ad-literam — cum mărturisește el — ci „acordate“ cu fiecare personaj. Dintre aceste personaje, unele — ca Șura Okaemova, Reutov, Sid — au prototipuri pe care Gherasimov le-a cunoscut bine.

Dialogurile sînt luate și ele din carnetele de însemnări. Multe au fost auzite pe stradă și regizorul le-a folosit convins — pe bună dreptate — că în felul acesta va da o imagine mai exactă a omului modern: ce gîndește, ce-l preocupă, cum discută realmente (nu cum îl silesc unii autori atribuindu-i un limbaj insuportabil de livresc). Iar îndărățul replicilor se simte cînd atenția respectuoasă, cînd enervarea, cînd ironia lui Gherasimov.

„Ziaristul“ e jucat de un grup de actori de mîna întâia, ceea ce nu e de mirare la un excelent pedagog cum este Gherasimov (cîțiva interpreți i-au fost studenți). Frumosul și talentatul debutant Iuri Vasiliev în rolul lui Aleabiev, sensibila Galina Polskih, actriță de mare forță dramatică (Șura Okaemova), Valentina Telicikina, stăpîna pe bogate resurse comice (secretara Valea), necunoscutul pînă acum A. Krljanski, dar al cărui nume trebuie reținut, în rolul dificil al ziaristului american Sid Burton, Tamara Makarova și însuși Gherasimov în apariții episodice sînt adevărați coautori ai personajelor lor, cum a și vrut regizorul. Dar trei portrete se rețin în mod deosebit. Primul este al unui ratat și Vasili Șukșin îl face într-o singură scenă în care adună toată amărăciunea acestei stări. Al doilea este al unui om serios, secretarul de redacție Reutov, din categoria celor care își văd de treabă cu convingerea că sînt necesari și utili, și e schițat de Serghei Nikonenko. Al treilea este al calomniatoarei Anikina, care improașcă cu venin și aruncă cu piatra în oameni fiindcă nu procedează așa cum i se pare ei că e bine. Actrița Nadejda Fedosova îl construiește străbătînd drumul de la adevărul subiectiv al caracterului pînă la cel obiectiv de fenomen social.

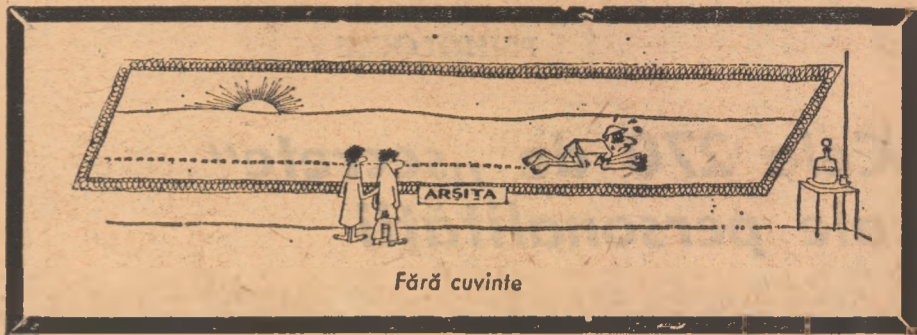
Iulia Scutaru

Ediție jubiliară

Festivalul internațional al filmului de la Moscova a luat startul acum zece ani inserîndu-și numele alături de alte manifestări similare cu un stagiul mai lung sau mai scurt.

În istoria cinematografului zece ani înseamnă mult. Pinza ecranului este expusă vînturilor timpului. Iar timpul în cinema zboară repede. Se schimbă ideile, limbajul, tehnica cinematografică.

Dar ceva rămîne totuși neschimbat. În zece ani de existență, Festivalul de la Moscova, a cărui a VI-a ediție ce se va desfășura între 7 și 22 iulie este jubiliară, și-a făcut prieteni buni în rîndul cineaștilor, scriitorilor, criticilor din diferite țări. Unii dintre ei au primit acolo consacrarea internațională, alții și-au afirmat de fiecare dată fidelitatea față de principii, ascuțimea ideilor și gustul fin. Anul acesta, ca și altă dată, vor veni la Moscova apreciații noastre Ion Pepescu-Gopo, regizorii Jerzy Kawalerowicz (Polonia) și Yves Ciampi (Franța), actorul estgerman Erwin Geschonnek, scriitorul italian Gianni Rodari, care, alături de alții, vor face parte din juriu. Printre oaspeții festivalului vor fi, de asemenea, mulți prieteni vechi ca japonezul Keyohiko Ushihara, soții Annelie și André Thorndyke din R.D.G., poloneza Lucyna Winnicka.

Itați și cîteva rinduri de la prieteni noi ai competiției moscovite.

Roma: „Mulțumesc pentru invitație, e accept cu multă plăcere. Monica Vitti“.

Tokio: „Urez mult succes apropiatului festival. Akira Kurosawa“.

New York: „Deviza Festivalului internațional al filmului de la Moscova: „Pentru umanismul artei cinematografice, pentru pace și prietenie între popoare!“ m-a impresionat profund. E ceea ce dorim cu toții și fără îndoială că cel de al VI-lea Festival este un mijloc ideal de popularizare a acestui țel. Henri Fonda“.

Ecranul festivalului moscovit este deschis pentru toți cei ce vor să-și prezinte creațiile sub această nobilă deviză.

Reflector

Cinematograful ucrainean a împlinit cincizeci de ani. În existența lui semicentenară a cîștigat dragostea spectatorilor sovietici și recunoașterea pe ecranele lumii. „Pămîntul“ lui Alexandr Dovjenko, citat la Expoziția universală de la Bruxelles printre cele mai bune douăsprezece filme „ale tuturor timpurilor și tuturor popoarelor“, sau „Arsenal“ și „Șciors“ ale aceluiași regizor, filme realizate de Igor Savcenko, Ivan Kavaleridze și alții, au intrat în patrimoniul clasic al cinematografului sovietice. Iar nume de actori ca Amvroși Bucima, Maria Zankovetkaia, Ivan Marianenko, Marian Krușelnitki, Natalia Ujvi, Iuri Șumski, Dmitri Miliutenko stau la baza școlii interpretative sovietice.

Artiști talentați au continuat tradiția. Timofei Levciuk, Viktor Ivcenko, Iuri Lisenko, Serghei Paradjanov, Marlen Huțiev, V. Ivanov, A. Șvaciko, V. Dovgan și alți regizori au creat opere care se bucură de stima și prețuirea publicului.

După o lungă absență, frumoasa actriță mexicană Maria Felix revine pe ecran. Împreună cu partenerul ei permanent, actorul și regizorul Emilio Fernandez, o vom revedea în „Lupul“, un film al regizorului spaniol Mario Zacharias dedicat revoluției mexicane.

DOUĂ MUZE

Ringul și scena

După ce timp de șase ani a fost boxer, cîștigînd pe ring un anumit prestigiu, americanul Rocky Roberts l-a părăsit în favoarea scenei. Acum este un cîntăreț apreciat, iar discurile lui au o arie de răspîndire foarte largă.

Tot boxeri au fost și italienii Don Backy și Riccardo Del Turco, dar mai modești; cunoscuți au devenit datorită cîntecului.

De altfel ringul a dat scenei și nume mai mari. Ziarele au anunțat recent că Nino Benvenuti, campion mondial la categoria mijlocie, a semnat un contract pentru un film în care deține unul din rolurile principale — un rol nepugilistic, evident. Rocky Graziano a figurat și el adesea pe generice. Un alt as al mînușilor, americanul Sugar Robinson, face cu mult succes teatru, vîdînd un remarcabil talent dramatic.

Dar să revenim la Rocky Roberts. Un manager întreprinzător i-a propus recent să-și reia activitatea pe ring. Deși i-ar plăcea, fiindcă are nostalgia boxului, cîntărețul nu poate împăca însă cele două îndeletniciri. Angajamentele muzicale îi lasă prea puțin timp liber; în afară de asta, programul unui cîntăreț este exact opusul celui pe care îl reclamă o pregătire athletică serioasă. Cu toate acestea, Roberts se străduiește să-și mențină forma: nu pentru o eventuală revenire la „prima dragoste“, ci pentru că evoluția lui pe scenă este concepută și ca un mic spectacol athletic, foarte gustat de public.

M. Gromov

BALET

Laurii grației

Timp de două săptămîni, scena Teatrului Mare din Moscova a fost gazda unui turnir al grației și virtuozității coregrafice. Căci primul Concurs internațional de balet a reunit în capitala Uniunii Sovietice un număr impresionant de tînere talente reprezentînd, s-ar putea spune, toate școlile de balet din lume.

Urmărită de un juriu pe cît de competent pe atît de exigent și de un public numeros și obiectiv, întrecerea a fost extrem de dîzicilă. Tinerii balerini au avut de susținut poate cel mai greu examen din cîte cunoaște istoria concursurilor internaționale. Încercările au fost cu atît mai grele pentru concurenți,

Malika Sabirova, premiantă I

cu cît dincolo de reacția entuziastă a spectatorilor care au umplut zi de zi sala teatrului, manifestîndu-și deschis emoțiile, era greu să ghicești opinia membrilor juriului, ale căror chipuri nu trădau nimic.

Acum toate acestea au rămas în urmă. Juriul a dat verdictul: primul Concurs internațional de la Moscova are douăzeci și șapte de cîștigători! Iată lista lor. Premiul I: Nina Sorokina și Iuri Vladimirov (U.R.S.S.); Francesca Zumbaud și Patrice Bart (Franța), Mihail Barîșnikov (U.R.S.S.), Malika Sabirova (U.R.S.S.); premiul II: Aranzo Loypa (Cuba), Helgy Thomason (S.U.A.), Hideo Fugakava (Japonia); premiul III: Isia Djun și Iukiko Iasuda (Japonia), Liudmila Semeneaka și Nikolai Kovmir (U.R.S.S.), Natalia Bolșakova și Vadim Guleaev (U.R.S.S.), Alexandr Bogatîrev (U.R.S.S.), Irina Djandieri (U.R.S.S.), Evgheni Kosmenko (U.R.S.S.) și Viktor Sarkisian (U.R.S.S.).

Au mai primit premii de încurajare șase concurenți, printre care și românul Marin Ștefănescu, iar doi au fost distinși cu diploma de onoare.

PSIHOLOGIE

Cele 270 de „secrete” ale personalității

Cum pot fi determinate însușirile intelectuale, psihice, afective? La soluționarea acestei probleme, atât de importantă pentru alegerea unei meserii, pentru determinarea compatibilității psihologice etc, lucrează savanții din multe țări. Foarte adesea, însă, sînt utilizate teste care se bazează pe cunoașterea in-

În fața testelor care solicită gândirea

completă a personalității și care reflectă numai aspecte parțiale ale psihicului.

Un grup de psihologi din UR.S.S. a elaborat un sistem de teste pe baza cărora se poate alcătui un tablou psihologic complex al personalității umane. Ei au început prin a analiza proverbele și zicalile a 50 de popoare, alegându-le pe cele ce exprimă însușiri psihologice generale umane, nelegate de trăsăturile specifice unei epoci sau unui popor. Apoi le-au confruntat cu afirmațiile unor mari gânditori din diferite timpuri și au precizat că însușirile psihologice se încadrează, în linii generale, în trei „unități de măsură”. Una din ele e „aurea mediocritas”, linia de mijloc aproape ideală dintre două extremități departe de a fi ideale: agresivitatea, cu componentele ei egoismul și răutatea, și pasivitatea, care presupune un exces de indulgență, servilism, indiferență. Personalitatea umană e un aliaj al acestor însușiri, dozate în cantități și raporturi diferite.

După această primă etapă a studiului, grupul de psihologi, condus de N. Minnaev, a întocmit, pentru întâia oară în cercetarea științifică, o clasificare a însușirilor psihologice și a trăsăturilor de caracter ce alcătuiesc personalitatea, clasându-le în 117 însușiri primordiale sau simple, care nu se pot subdivide; 135 complexe, ce se pot descompune în însușiri simple; 12 principale, care se compun din însușiri complexe și 6 numite finale. Așadar, 270 de trăsături și însușiri psihologice, cu o vastă gamă de caracteristici morale, afective, intelectuale, profesionale etc.

Apreciind cu note convenționale trăsăturile primordiale de caracter, această clasificare permite determinarea oricărei însușiri psihologice complexe. Să presupunem că psihologii vor să stabilească nivelul modestiei unui ins. Clasificarea arată că modestia se compune din 19 trăsături primordiale. Dacă fiecare din aceste trăsături ar primi nota maximă, de exemplu 2 (sau oricare altă notă, cu condiția să fie constantă), „idealul” modestiei ar însuma 38 de puncte. Aceasta, însă, teoretic. Un „om în carne și oase” va primi nu numai note mari, ci și mai mici, să spunem 1. De exemplu: 10 trăsături din cele 19 vor fi notate cu 2, 5 cu 1 (restul de 4 pot să lipsească). În total — 25 de puncte. În exemplul citat raportul față de ideal va fi deci de 25 la 38 sau, în procente, de 66 la sută.

Aproximațiile față de realitatea obiectivă scad pe măsură ce cercetătorii trec de la aprecierea însușirilor simple la a celor complexe, principale și în sfârșit finale. În felul acesta, comparînd diferitele nivele ale componentelor personalității, specialiștii pot cunoaște toate „secretele” ei, felul de a fi al unui om și să prevadă reacțiile, comportarea lui în anumite situații.

Cum se procedează pentru detectarea și evaluarea ansamblului de trăsături care alcătuiesc intelectul? Să precizăm, mai întâi, că psihologii s-au lovit de dificultăți în alcătuirea unui model al intelectului, în stabilirea însușirilor sale componente: calitatea recepționării informației, a prelucrării și păstrării ei, perspicacitatea, atenția, spiritul de observație, memoria, simțul artistic, imaginația creatoare și multe altele. Ei au grupat aceste trăsături în două categorii, una care ține de gândire, cealaltă de judecată, și au creat un model al intelectului, care a fost experimentat pe un mare număr de indivizi. Datele cercetărilor experimentale au arătat că un om dezvoltat armonios din punct de vedere intelectual trebuie să posede 30 de trăsături de ordin rațional, artistic și estetic.

Studierea elementelor componente ale personalității, care le includ și pe acelea ale gândirii și rațiunii, a permis grupului de psihologi amintit să conchidă că există 20 de tipuri de personalitate: 6 pozitive și 14 negative.

Și acum câteva cuvinte despre testele propriu-zise, cu ajutorul cărora psihologii constată prezența sau absența anumitor însușiri și gradul lor de dezvoltare. Ele au fost grupate în patru sisteme psihologice. Primele două se referă la ceea ce se poate numi putere de judecată și la calitatea rațiunii. Ele cuprind probleme de matematică și logică, teste de atenție, memorie, imaginație creatoare, originalitate în interpretarea unor noțiuni ca viața, ca dragostea, fericierea, nenorocirea etc. Al treilea sistem examinează atitudinea subiectului față de muzică, artă plastică și poezie, iar al patrulea studiază însușirile lui morale. Datele obținute sînt prelucrate de calculatoare electronice. Verificate în practică, ele și-au dovedit de pe acum eficacitatea.

PROIECTE

Centralele zburătoare

Cei dintii piloți care s-au încumetat să pătrundă, cu avioane cu reacție, în straturile superioare ale atmosferei au avut o surpriză foarte neplăcută: curenți de aer neașteptat de puternici, depășind viteza de 200 km oră. I-au deviat de sute de kilometri de la itinerarul stabilit.

În căutarea de surse de energie noi și ieftine, un grup de ingineri sovietici s-au gândit recent la o posibilitate de folosire a acestor vânturi de altitudine. Ei au calculat că numai o miime din vânturile care suflă deasupra teritoriului Uniunii Sovietice ar putea da anual 35—40 miliarde de kilowati-ore de electricitate ieftină, derivabilă în orice punct al țării și deci utilizabilă în absența costisitoarelor linii de înaltă tensiune, în taiga sau lângă Oceanul Înghețat. Într-adevăr, la înălțimea de 10—12 km, în apropierea graniței supe-

rioare a troposferelor, adică în așa-numita tropopauză, concentrația energiei eoliene este de 25 de ori mai mare decît la suprafața globului, iar în anumite curenți crește chiar de 500—2000 de ori.

Deși vasele cu pinze străbat de milenii mările, istoria utilizării energiei eoliene a început abia acum o mie de ani. Prin 950, scriitorul arab Al Mas'udi a evocat morile de vînt din „țara vîntului și nisipului”. Apoi, Leonardo da Vinci a proiectat, printre multe alte aparate și instalații, și o moară de vînt cu acoperișul rotativ. Ulterior, însă, mașina cu aburi, motorul cu ardere internă și electricitatea au eliminat energia eoliană din practica industrială și au pecetluit soarta romanticei mori de vînt.

Este totuși de mirare că o sursă de energie atât de mare, care se mulțumește cu investiții mici și cheltuieli de întreținere minime, nu-i folosită pe o scară mai întinsă. Tocmai de aceea și-au elaborat inginerii amintii proiectul, care plasează o roată de vînt uriașă la capătul unui balon. Generatorul de curent și restul aparatului electrice ar urma să fie amplasate în axa roții. Un cablu suprarezistent ar servi atât pentru fixarea balonului la sol, cît și pentru transportul electricității obținute. Invelișul elastic și totodată rigid al balonului, compus din 3 straturi, ca și roata ar putea fi fabricate din polimeri rezistenți și ușori. Lungimea balonului ar fi de 120 m iar diametrul maxim de 40 m. Centrala zburătoare ar fi umflată la înălțimea dorită, la limita stratosferei.

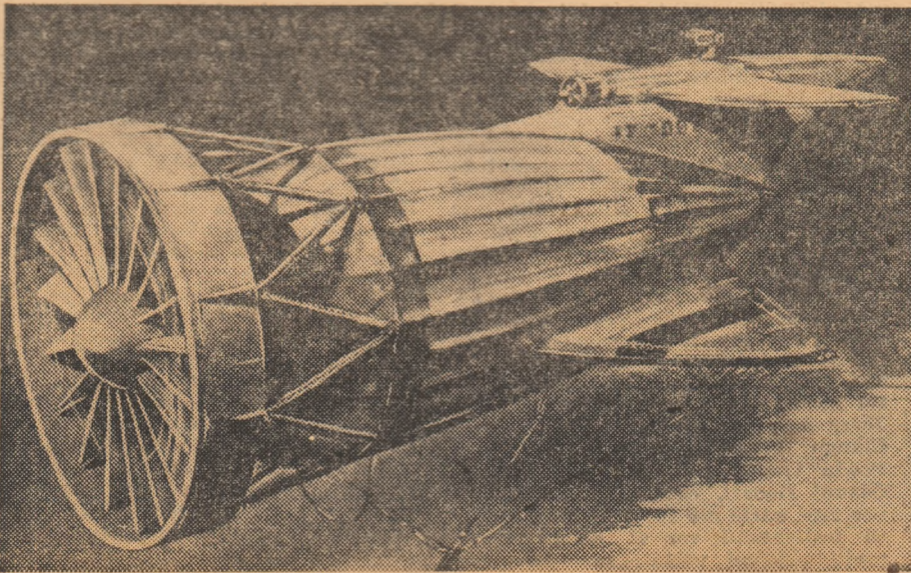
Autorii sînt convinși că stadiul actual al cunoștințelor aerodinamice și meteorologice permite construirea unei stații de încercare. Generatorii de dimensiuni mici și ușori, fabricați din materiale sintetice moderne, deschid perspective reale unor centrale eoliene rentabile.

CRONOBIOLOGIE

Timpul, element al vieții

Oricine poate constata locul pe care-l ocupă în viața noastră ritmurile, adică fenomenele care se repetă cu regularitate în timp. În fiecare clipă bătaia inimii sau respirația ni-l reamintesc cu aceeași forță cu care o face și revenirea la fiecare douăzeci și patru de ore a irezistibilei nevoi de somn. Dar acestea sînt numai unele din fenomenele ritmice care marchează funcționarea corpului omenesc. Dacă „demonstrăm” organismul, ne convîngem că variațiile ritmate sînt o proprietate fundamentală a materiei vii. Astfel, temperatura internă urmează o curbă regulată, previzibilă, reluată de la început în fiecare zi; glandele își eliberează substanțele la anumite ore ale zilei iar cantitatea acestor substanțe dozată în sânge, de pildă, oglindește această curbă de activitate.

De altfel, nu numai omul este construit în ritmuri. Acest fenomen este valabil pentru toate corpurile din regnul animal și vegetal. Reînnoirea naturii primăvara și hibernarea ei în anotimpul rece sînt suficiente de elocvente pentru a nu mai slăui asupra lor. Dealtmînter trebuie să arătăm că tocmai studiul regnului vegetal a dus la descoperirea fenomenelor periodice ale ființelor vii. De la amibă la om și de la alga unicelulară la plantele superioare, tot și toate au deci funcții ritmice.

Un balon și o roată de vînt pot da o centrală electrică

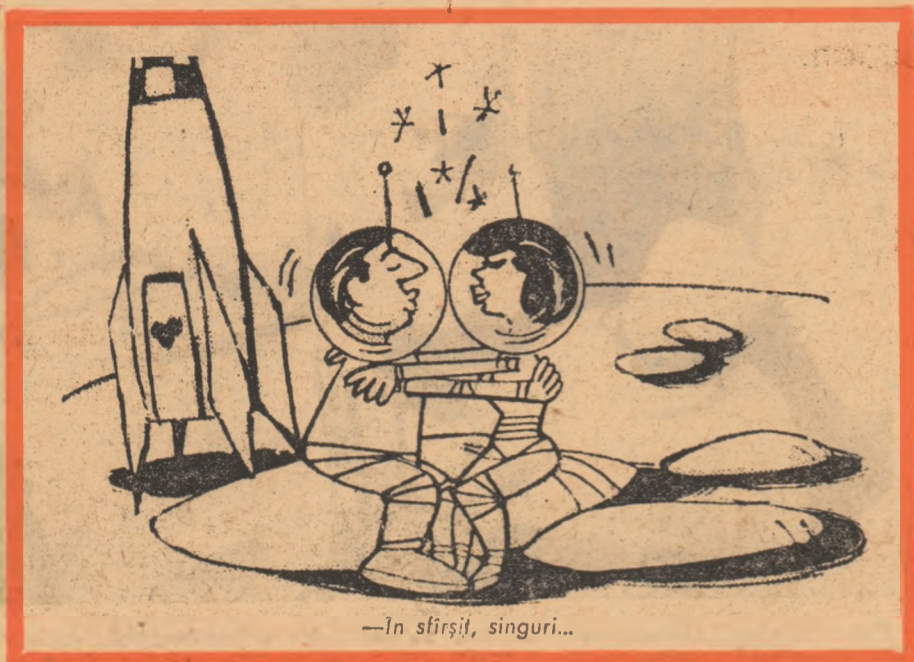
Știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

Însăși simpla enunțare a acestor câteva ritmuri naturale a putut pune în lumină vasta scară a timpului. Unele din ele au o perioadă de câteva fracțiuni de secundă sau de câteva secunde: bătaile cardiace și respirația. Altele, foarte numeroase, se desfășoară în douăzeci și patru de ore: alternanța veghe-somn, excrețiunile glandulare, temperatura internă etc. În sfârșit, altele se desfășoară de-a lungul unui an: ciclul vegetației sau perioada de rut a animalelor sălbatice. Din această scară a timpului, cel mai mult au fost studiate ritmurile de douăzeci și patru de ore, intrucît ele prezintă în primul rînd interes pentru om. Li s-a dat, se știe, numele de ritmuri circadiene (circa = în jur de, dies = zi, în limba latină). Noțiunea „în jur de” este foarte importantă, după cum se va vedea îndată.

Cronobiologia, biologia ritmurilor, a luat o mare dezvoltare în ultimii cînsprezece ani. De la simpla observare și descriere a fenomenelor de evidență ritmică, cercetătorii au trecut la metoda experimentală și la analiza matematică a seriilor de măsuri, singurele modalități care permit un studiu realmente obiectiv al acestor fenomene. La prima vedere ar putea să pară că existența ritmurilor circadiene e legată de durata ciclului lumină-întuneric. Cu atare, s-ar putea crede că somnul și veghea n-ar fi decît răspunsuri reflexe la această alternanță: omul e treaz cînd afară e zi și doarme cînd se înnoptează. În realitate, oricine o știe, lucrurile nu stau așa; plasați într-o totală obscuritate douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru n-am putea dormi în permanență și, dimpotrivă, aflați într-un mediu continuu luminat nevoia de somn ne-ar cuprinde cu mult înainte de a se scurge cele douăzeci și patru de ore. Este un prim exemplu, simplist dar foarte elocvent, despre modul de aplicare a metodei experimentale la studiul ritmului. Ea constă din a plasa un animal, un om sau o plantă în condiții artificiale care le sustrag de la acțiunea unor orare particulare (alternanța lumină-întuneric, orare sociale, ceas, mare etc.), ce ar putea influența asupra organismelor prin intermediul reflexelor, spre a vedea dacă ritmurile persistă și dacă suferă modificări. Acești agenți exteriori care acționează asupra ritmurilor au fost numiți sincronizori intrucît, dacă nu determină ritmurile, le „fixează” în limite de timp stabile. Astfel ritmurile circadiene ale omului sînt mereu readaptate la timpul local al locului unde trăiește individul de către alternanța lumină-întuneric și de imperativele orare ale vieții sociale. Dar, încă o dată, nu această alternanță determină ritmul, care este o proprietate fundamentală a individului. Ritmurile unui organism lipsit de repere temporare se desincronizează de ora locală, adică își modifică perioada și amplitudinea, dar continuă să existe.

Care e însă cauza fenomenelor ritmice? Pentru moment, dacă cercetătorii sînt de acord să considere că ea trebuie căutată în înșiși acizii nucleici ai celulelor vii, ei se simt încă incapabili să spună mai mult. Există anumite scheme cibernetice, mai ales aceea a retroacțiunii, care ar putea explica anumite cicluri de funcționare, dar ele nu explică totalitatea fenomenului. Oricum, însă, nimeni nu se mai îndoaie astăzi că timpul este un element al materiei vii. Mai mult, a început să se afirme că cine spune viață, spune ritm. Toate acestea ne îndreptățesc să credem că biologia timpului are înaintea ei un vast cîmp de explorare și, fără îndoială, aplicații practice în domenii pe care acum nici nu le bănuim încă.

. tehnica .
 tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica tel
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica t
 tehnica tehnica tehnica tehnic
 tehnica tehnica tehnica te

-In sfirsul, singuri...

FIZIOLOGIE

Există o orbire olfactivă?

Nu de mult, un specialist în materie sublinia că vederea colorată a omului este condiționată de un sistem de trei culori de bază care îngăduie reproducerea tuturor celorlalte. În poligrafie acest lucru se realizează combinând trei cerneli tipografice, în fotografiere amestecând trei emulsii, în televiziune cu ajutorul a trei componente luminoase. De aceea, orice abatere de la normal în părțile componente ale sistemului se manifestă la om sub formă de acromatopsie — adică incapacitatea de a distinge culorile — care poate fi: pentru culoarea roșie — la circa 2 la sută din oameni, pentru verde — în aceeași proporție și pentru albastru întâlnită foarte rar — circa un caz la 50 000 de oameni. În general, aceste lucruri sînt cunoscute.

Mai puțin cunoscut este însă un alt fenomen, similar, vădit în recunoașterea mirosurilor. Mulți inși cu simțul olfactiv aparent normal observă, la un moment dat, că nu pot deosebi anumite mirosuri. Circa 10 la sută din oameni nu disting mirosul acidului cianhidric, care aduce cu cel al migdalelor. Un om dintr-o mie nu deosebește mirosul respingător al sconselui. Acest fenomen de „orbire olfactivă” se numește anosmie și se manifestă prin diminuarea sau dispariția simțului mirosului.

Tot specialistul amintit la început socotea că ipoteza, enunțată acum 20 de ani de Marcel Guillot, că fiecare tip de anosmie ar fi condiționat de o tulburare intervenită în funcția percepției olfactive a unuia din mirosurile de bază (primare) pare foarte verosimilă.

Marcel Guillot a relevat 8 tipuri de anosmie. Cercetări recente au stabilit că mirosul „de transpirație” trebuie socotit și el printre cele primare. În urma acestor observații și a altora devine evident că lista mirosurilor primare cunoscute nu este încă completă. La completarea ei și-ar putea aduce aportul cercetători din toate domeniile de știință pe baza unor observații făcute asupra lor înșiși. Așa a fost descoperit doar daltonismul! De altfel sînt destui inși care observă anomalii foarte asemănătoare cu fenomenele descrise mai sus dar nu știu cum să le califică. Unora li se întimplă, de pildă, să constate că, deși pînă la un moment dat stăteau foarte bine cu simțul olfactiv, încep să nu mai simtă un miros foarte evident pentru cei din jur. Sau percep mirosul, dar denaturat...

Deci, atenție la farsele mirosurilor.

ISTORIE

Intortocheatele căi ale chihlimbarului

Cum s-a răspândit ambră în Europa? Pe ce căi a fost transportată? Și cum se face că pînă și sudicii micenieni au prins gustul acestei „pietre” nordice cu reflexe calde, de culoarea mierii? Atracția pe care a exercitat-o și o exercită coloritul, limpezimea și misteriosul ei magnetism nu sînt, totuși, suficiente pentru a explica cum și de ce aceste fragmente de rășină fosilă au străbătut aproape 2 000 de kilometri în zborul păsării pentru a ajunge tocmai pe meleagurile din jurul Mării Mediterane.

Ambră sculptată, datînd de la sfîrșitul sec. VI î.e.n.

Faimoasele „drumuri ale ambrei”... La prima vedere s-ar părea că la mijloc e un mister. Și totuși ele au fost croite cît se poate de firesc. Descoperirea lor a făcut ca informațiile despre civilizațiile Europei Centrale în epoca bronzului să se îmbogățească considerabil, să fie pus în lumină rolul esențial jucat în această epocă de un personaj deosebit: intermediarul. Căci obiecte lucrate din ambră au fost descoperite nu numai în Grecia. Iar după explorarea a sute de morminte și „ascunzători”, istoricii au trebuit să recunoască că zăcămintele cele mai exploatate în epoca miceniană nu erau cele ale Balticii, ci cele din Iutlanda occidentală, pe țărmul Mării Nordului. Din această regiune traficul pornea de-a lungul rîurilor Weser și Elba și a afluenților lor. Toate aceste drumuri se reîntîlneau la poalele Brennerului și nu mai formau decît unul, de-a lungul Adigelui și Padului, apoi peste Adriatică. Cu constatarea aceasta arheologii n-au făcut decît să confirme spusele lui Pliniu, care afirma despre ambră că este „un produs al insulelor oceanului septentrional... importat de germani în Panonia, de unde veneții îl transportau mai departe”. Așadar, Pliniu avea cunoștința de intermediarii negoțului cu prețioasa piatră. Prețioasă, deoarece cu cît ambră era mai apreciată și deci solicitată, cu atît era mai scump plătită. Cînd s-a descoperit însă cu ce era schimbată această substanță s-a putut pătrunde în lumea Europei barbare, adumbrită de strălucirea civilizațiilor mediteraneene. Iar cînd au fost descoperite și „antenele” care antrenau societățile civilizate spre pădurile și ceturile nordului a fost pus în lumină întreg finalul preistoriei europene.

În această „iluminare”, ambră a ju-

cat un rol bine determinat. De-a lungul Germaniei, Cehoslovaciei și Austriei actuale drumurile ambrei străbăteau teritoriul a două „civilizații” destul de prospere: una, așa-numită civilizație a „tumurilor”, care ocupa cu aproximație teritoriile Bavariei și Wurttembergului de azi și alta denumită „Aunjetitz”, situată mai spre nord-est. E foarte probabil ca negustorii acestor civilizații să fi fost cheia care a deschis porțile traficului de ambră între Marea Nordului și Adriatică. Argumentul? Aceste populații posedau metale, îndeosebi cupru, de care aveau mare nevoie și populațiile de pe țărmul Iutlandei care, în schimb, ofereau un material nu mai puțin prețios, ambră. Așa a început călătoria ambrei pe întortocheatele căi ale Europei. În sprijinul acestei ipoteze vin „comorile” descoperite în Thuringia care conțin, deopotrivă, lingouri și obiecte de metal, dar și podoabe confecționate din ambră. De aici ambră pornea spre sud, apoi mai departe spre orientul mediteranean, de unde neguțatorii se înapoiau cu produsele vechilor civilizații.

Așadar, ambră a urmat drumurile metalului. Dar populațiile susamintite controlau distribuția ambrei și spre vest, în direcția Britaniei și insulelor britanice. Era un drum mai mic, care se detașa de cel principal, dar care la rîndul lui a contribuit la difuzarea civilizației.

Descoperirea căilor urmate de ambră a permis astfel să se stabilească nu numai modalitățile de comerț de-a lungul unei importante porțiuni a Europei preistorice, dar și faptul că acest comerț între nord și sud și invers a constituit un moment în evoluția continentului.

CHIMIE

Lina filozofală

Cercetătorii care scriu astăzi istoria chimiei se conving că năzuința spre descoperirea fibrei artificiale a mers de-a lungul secolelor mină în mină cu

eforturile alchimiștilor pentru a obține aur artificial. În manuscrisele acestora „piatra filozofală” este pomenită alături de „lina filozofală”, cum numeau atunci perisorul din cristale de oxid de zinc care cădea uneori din soluții.

Dar „lina filozofală” a alchimiștilor era numai un simulacru de fibră, așa cum și aliajul galben pe care îl obțineau era un simulacru de aur. Fibră artificială a devenit realitate abia în zilele noastre cînd chimia a învățat să construiască lungi lanțuri de molecule cunoscute sub numele de polimeri. Aceștia sînt prototipul molecular al fibrei artificiale. Din aceste molecule se formează o fibră rezistentă și elastică prin simpla adunare în mănunchi a lanțurilor de polimeri care zadarnic încearcă să se răsucească, ca de altfel orice lanț lung. În final se produce un adevărat miracol: rezistența firului sporește de cîteva ori în comparație cu același polimer înainte de a trece prin această fază.

Fibră sintetică înseamnă însă nu numai polimeri ci și viscoză, obținută din celuloză. Deși polimerii o înlocuiesc în tot mai multe domenii, acolo unde există rezerve mari de celuloză ea continuă să dețină o poziție importantă. De aceea și chimiștii îi dau atenția cuvenită, perfecționînd-o în continuare, proces care cunoaște mai multe direcții. Să urmărim două din ele.

Prima este „reprimarea” electrizării firului. Cu toții știm că pișcăturile pe care le simțim cînd dezbrăcăm hainele din fibre sintetice nu sînt de fel plăcute. În plus, în producție, electrizarea prejudiciază tehnologia și poate pricinui explozii. Așa încît eforturile pentru înlăturarea ei sînt cît se poate de justificate.

A doua direcție urmărește elaborarea de fire voluminoase care să imite proprietățile lînii. Un medic a spus că părul mătăsoș din buclele frumoaselor care i-au încîntat pe poeți nu este în realitate decît o îngrămădeală de fire strîmbe și diforme. Chimiștii au găsit în această afirmație un simbul constructiv. Modificînd dinamica procesului tehnologic, ei au deformat cu bună știință fibra. În felul acesta, invelișul care pînă atunci îmbrăca neted miezul fibrei a devenit neregulat, iar tracțiunea miezului și invelișului după întindere nu a mai fost aceeași. Din această cauză, fibra s-a ondulat. Din fibrele ondulate s-au obținut apoi fire pufoase, adevărata „lina filozofală”, care servește la înobilarea produselor de lînă naturală. Dar aceasta nu este singura utilizare a fibrelor sintetice.

Există fibre care rezistă la temperaturi de pînă la cîteva sute de grade. Ele sînt utilizate la captușirea și finisarea navelor și avioanelor de pasageri.

Alte fibre sînt uimitor de rezistente la agenții agresivi. Nu sînt atacate nici de acizi, nici de baze. Sînt lunecoase la pipăit ceea ce le face de neînlocuit în presgarnituri, fără de care nu funcționează nici pompele, nici transportoarele, nici turbinele.

Îndărătul căptușelii de duraluminu a mării săli a Palatului Congreselor din Moscova se află, ca după o plătoșă, o „pufoaică” de kapron care înăbușă ecoul făcînd din această sală un adevărat palat al sunetului.

Filtrele din fibre sintetice apără împotriva prafului și captează în industrie deșeurii prețioase.

În sfîrșit, actuala evoluție în chirurgie se înfăptuiește nu numai cu ajutorul bisturului, ci și cu acela al fibrelor chimice.

Cu aceasta nu am epulzat, firește, utilizările „lînii filozofale”. Dar ele sînt mult prea numeroase ca să le putem înșirui pe toate.

Intr-un atelier al Uzinei de fibre sintetice din Дубровницă

Poșta medicului

NELU D. — Cluj: De ce v-ați adus aminte atât de târziu? La vârsta dv. singurul remediu este cel chirurgical.

ELVIRA DUNĂREANU — Galați: 1) Vă mulțumim pentru caldele aprecieri, care ne încurajează în activitatea noastră la această rubrică. Din păcate, în gastro-duodeno-colecistite cronice tratamentul este în special dietetic. Regimul alimentar pe care-l urmați este foarte bun; la fel și medicația, la care sugerăm doar să adăugați cure periodice de antibiotice (strepto sau colimicină) și doze mici de hormoni steroizi (cortizon). Ca ape minerale: cură de Olănești, Călimănești. 2) Un examen oftalmologic și un altul O.R.L. ar clarifica, credem, cauza comună a migrenelor și vijfielilor, localizate ambele în dreapta

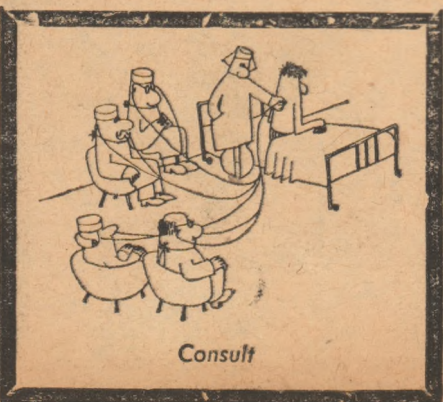
P.V.S. — Deva: 1) Nici ozena și nici durerile testiculare nu au vreo legătură cu obiceiul amintit, la care este bine că ați renunțat pentru totdeauna. Mai curînd poate fi vorba de un varicocele, dar numai un chirurg poate confirma diagnosticul. 2) Poate că este un ușor hipoadrogenism, și atunci un tratament de mai lungă durată, sub control medical, cu Metiltestosteron (activ pe cale orală) sau cu preparate cu rezorbție lentă (Testolent, Androtardyl, Sternadril etc.) asociate cu Naposim ar da rezultate bune. 3) Din păcate, anosmia postozenoasă rămîne de cele mai multe ori iremediabilă. Continuați a face spălături nazale zilnice cu ser fiziologic cald, pensulații cu soluție Lugol în glicerină și utilizați următoarea pomadă antimicrobiană: Rp. Streptomycină 1 gr Vitamina A 50 000 u mentol, eucaliptol și camfor, câte 0,10 g, lanolină și vaselină câte 10 g. Impotriva anosmiei, prizați pe nas, de 2 ori pe zi, o pudră cu următoarea formulă: Rp. praf de alauș și praf de camfor, câte 0,25 g., sulfat de stricnină 0,15 g., lactoză 15 g. De asemenea cure repetate de cîte două săptămîni cu vitamina B₁ fortissimum. 4) Cum pentru precizarea diagnosticului de reumatism poliarticular este necesar un examen clinic și de laborator amănunțit este mai bine să vă internați într-un serviciu spitalicesc de specialitate.

MOCUȚA A. — Timișoara: În asemenea situații spermatizarea este fiziologică. 2-3 cure de Folcisteină, conform indicațiilor din prospect, asociate cu Naposim (3 cpr/zi) și Fosfobion (o fiolă/zi, timp de 10 zile) vor remedia celelalte tulburări.

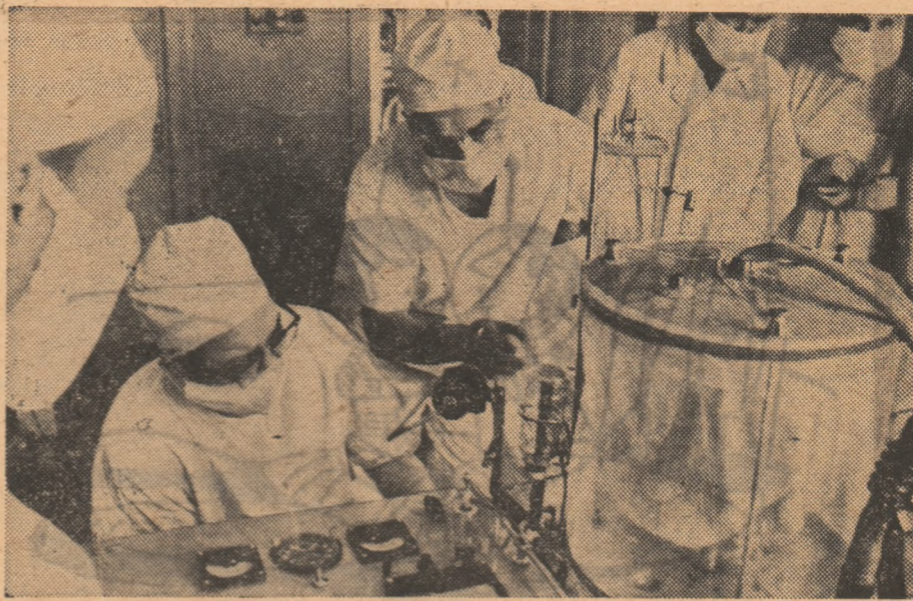
SELEJAN FLOREA — Com. Pincota, Jud. Arad: 1) Tratamentul recomandat este bun, însă — din păcate — durerile postoperatorii sînt mai greu de suprimate. Faceți seara o baie caldă de șezut de 35-40° timp de 15-20 de minute, după care administrați un supozitor din: Rp. Extract de beladonă 0,02 g., papaverină clorhidrică 0,04 g., novocaină 0,05 gr., anti-pirină 0,50 g., excipient s. pt. 1 supozitor f. as. XX. În caz de tenesme vezicale mari, tot seara o clismă cu: Rp. T-ra ce opiu 15 picături, anti-pirină 2 g., apă 50 ml D. S. pt. o clismă intrarectală. 2) Consumați uleiul dietetic din germe de porumb cu excelente efecte anticolosterolemice. 3) La o asemenea hipertensiune se recomandă o viață cumpătată (eventual chiar pensionarea), un regim alimentar echilibrat antiobezital (putine grăsimi, hidrocarbonate și lichide). Medicația hipotensoare (Hiposerpil, Hipazin, Hipopresol etc.) se determină, de obicei, prin tatonare și sub strictă supraveghere medicală. 4) Este probabil o alergie de natură alimentară. Vă recomandăm Feniramin 2-3 cpr/zi.

DOREL — Galați: Afecțiunea dv. care se numește balanită sau mai corect — balanopostită (și nu banalită, cum ați înțeles greșit), produsă de parazitul respectiv se poate asocia foarte bine și cu virusul herpetic, în care caz se explică rezistența la antibioticele uzuale utilizate. În asemenea caz, poate că n-ar fi rău să recurgeți și la tratamentul „banal”, dar atât de eficace altă dată al badijonării cu: nitrat de argint soluție 2% și al instilațiilor cu oxicianură de mercur 1/4000. Ca antibiotic, dat fiind ineficacitatea nistatinului, eritromicinei, tetracilinei, încercați Amfotericina B (Fungizone), fungicid cu spectru mai larg.

N. DOBRESCU — Craiova: 1) Viața pe care o duceți poate contribui la tulburările descrise. În plus întreruperea pe care o practicați este dăunătoare. Ape rece nu are în nici un caz un efect defavorabil. 2) Vă recomandăm un tratament cu Folcisteină, conform indicațiilor din prospect.

Consult

Colectivul clinicii chirurgicale a Institutului de medicină din Blagoveșcensk, regiunea Amur, lucrează de aproape doi ani la elaborarea unor procedee mai eficiente de tratare a afecțiunilor congenitale ale inimii, care reclamă intervenții pe așa-numita inimă „uscată”. Au fost făcute pînă acum circa 300 de experiențe pe animale cu un nou tip de aparat pentru circulația artificială cu oxigenare naturală. Rezultatele sînt încurajatoare. Chirurgii din Blagoveșcensk speră că în viitorul apropiat vor putea aplica noua metodă în clinică. În fotografie: experimentarea noului aparat pentru circulația artificială a singelui

Foto: APN

5 ÎNTREBĂRI — 5 RĂSPUNSURI

Reumatismul la copii

1. ÎNTREBARE: Care este frecvența infecției reumatice la copii?

1. RĂSPUNS: Infecția reumatică rămîne încă afecțiunea cea mai frecvent întâlnită, după tuberculoză, la copii între 3-15 ani. Reumatismul este boala celei de-a doua copilării (3-6 ani) — vîrsta preșcolară — și mai ales a celei de-a treia copilării (7-15 ani) — vîrsta școlară. Ea dă cel mai mare procent de invaliditate și constituie, totodată, cauza cea mai frecventă de mortalitate la copiii mari, prin leziuni cardiace.

Ceva mai frecvent la fete decît la băieți, reumatismul este și o afecțiune ereditară, copiii care fac parte dintr-o familie de reumatici prezentînd de 5 ori mai mult riscul imbolnăvirii. Nu trebuie însă excluse aici și condițiile de mediu — locuință igrasioasă, insalubritate, surmenajul, alimentația nepotrivită — și factorii meteorologici favorizanți — frigul, ploaia, vîntul — care fac din iarnă și primăvară anotimpurile imbolnăvirilor de reumatism.

2. ÎNTREBARE: Care este agentul patogen al reumatismului?

2. RĂSPUNS: Agentul patogen continuă a fi încă un obiect de ipoteze. Unii afirmă că „vinovatul” ar fi un virus filtrabil specific, alții — cei mai mulți — susțin teoria infecției de focar streptococic, știut fiind că infecțiile amigdalene repetate și scarlatina — boli provocate de streptococul hemolitic — favorizează reumatismul. După ultimele cercetări însă, rolul preponderent în producerea bolii nu îl are atît microbul sau virusul, cît modul de reactivitate al organismului, variînd după individ, în funcție de factorii din mediul extern și intern, și reglat de sistemul neuro-hormonal.

3. ÎNTREBARE: Care sînt principalele semne de manifestare a bolii?

3. RĂSPUNS: Marii pediatri sovietici Kissel și Skvorțov au meritul de a fi fost cei dintîi care au arătat că atacurile de reumatism nu sînt decît exteriorizări bruște și violente ale unui reumatism ce a evoluat mult timp în stare latentă, fără manifestări clinice evidente.

În această perioadă simptomele generale traduc intoxicația cronică reumatică: astenie, oboseală, paloare, stări subfebrile inexplicabile, nervozitate, lipsă de poftă de mîncare. Apar apoi diferite dureri discrete, periodice, mai ales în timpul nopții, fără inflamații articulare, uneori în funcție de factorii meteorologici: dureri difuze în membre sau în diferite grupe musculare sau pe traiectul nervilor, îndeosebi nervul sciatic și intercostalii. Ele sînt însoțite cînd și cînd de ușoare senzații neplăcute precordiale, palpitații, senzație de respirație incompletă, tahicardie.

Semnul cel mai frecvent care precede atacul reumatic cam cu 8-14 zile îl constituie o angină amigdaliană difuză, uneori cu false membrane, în care se găsește streptococul. După angină, apar durerile articulare, atingînd articulațiile mari și mijlocii, urmate — mai rar — de tumefacția articulațiilor atinse. După o sugestivă expresie, la copil reumatismul „linge doar articu-

lațiile, însă mușcă cordul”. De aceea, dacă artropatia reumatică — mono sau poliarticulară — este de obicei fugace, fără anchiloză, și simînd așa-zisele „dureri de creștere”, complicațiile cardiace sînt cu atît mai frecvente (ajungînd pînă la 98,5 la sută din cazuri) cu cît copiii sînt atinși de boală la o vîrstă mai mică. La aceștia, manifestarea cardiacă — așa-zisa „cardită reumatică” — poate reprezenta prima și chiar unica manifestare a infecției reumatismale. Din păcate însă, semnele clinice nu apar decît cam la 5-10 zile de la începutul bolii și adeseori după ce durerile articulare au dispărut și febra a cedat. Semnele cardiace se cer căutate foarte atent, numai de către medic și cu ajutorul mijloacelor moderne de investigație (electrocardiogramă etc.)

Celelalte manifestări — nervoase, cutanate (eritem, nodozități etc.), viscerale (pneumonii, congestii reumatismale), gastrointestinale, renale sînt mai rare și în general necaracteristice pentru stabilirea diagnosticului de reumatism.

4. ÎNTREBARE: Cum se precizează deci diagnosticul de reumatism la copii?

4. RĂSPUNS: În afară de diagnosticul clinic, pe baza semnelor de mai sus, se folosesc o serie de mijloace de laborator: viteza de sedimentare a hematiilor (VSH), titrul la antistreptolizine. O (testul ASLO), electroforeza etc., etc.

5. ÎNTREBARE: În ce constau, pe scurt, tratamentul curativ și mijloacele folosite pentru prevenirea și combaterea imbolnăvirilor de reumatism la copii?

5. RĂSPUNS: Principiul conducător în tratamentul reumatismului la copii constă într-un tratament precoce și îndelungat, ținînd seama de particularitățile și evoluția bolii, ca și de posibilitatea recidivelor. Deci, în primul rînd un tratament igienodietetic, constînd în repaus complet la pat, regim bogat în proteine, fructe și zarzavaturi, bogat mai ales în gîlbenuș de ou și sîrac în sare și lichide. Tratamentul medicamentos comportă numeroase medicamente, care trebuie să se administreze de timpuriu, continuu și de lungă durată: aspirină sau piramidon, cortizon și ACTH, asociat cu antibiotice (penicilină), absolut necesare cînd bolnavii au streptococ hemolitic în gît sau focare de infecție. Ca tratament ajutător: vitamina C, B complex, fier, unori cardiotonice (digitală, strofantină), administrate numai sub control medical.

Profilaxia reumatismului trebuie să înceapă încă din copilărie (de la 3-4 ani) urmîrindu-se depistarea predispușilor și a cazurilor de reumatism prin controale periodice în mediul școlar, îndreptarea lor spre policlinicile de reumatologie și urmărirea reumaticilor pe o lungă perioadă cu aplicarea unui tratament curativ și preventiv corect și eficace. Numai în felul acesta pot fi evitate urmările grave de mai târziu ale infecției reumatice.

Dr. Leonid Kiseliiov

esculap
esculap esculap
esculap esculap escula
esculap esculap escu
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap escu.
esculap esculap esculap e
esculap esculap esculap escula
esculap esculap esculap escula e

NOUTĂȚI

Cauzele ulcerului gastroduodenal

Cercetările din ultimele două decenii îndreptate spre descifrarea mecanismului de producere a ulcerului gastro-duodenal au îmbogățit „dosarul” etiologiei acestuia cu o serie de factori noi, necunoscuți pînă acum. Din numeoașele „piese” ale acestui dosar, spicuim pentru cititorii noștri cîteva mai des întîlnite.

Ulcerul gastroduodenal poate fi legat uneori de procese patologice extragastrice, de imbolnăvirea unor organe interne situate în apropiere de stomac sau la distanță, fiind condiționat direct de acestea sau numai favorizat de ele. Astfel, afecțiuni ale pancreasului (pancreatita cronică, scleroza pancreatică), ale ficatului (hepatita cronică, ciroza), ale plămînului (scleroemfizemul cronic, bronșectaziile, astmul bronșic), ale intestinului (apendicită cronică) pot fi incriminate ca factori etiologici favorizanți în geneza ulcerului digestiv.

Unele infecții cronice au fost invocate și ele ca factori patogeni în producerea ulcerului gastroduodenal: infecția de focar (amigdalita cronică, infecțiile rinosinusale cronice), tuberculoza etc.

Substratul neuroendocrin al ulcerului gastroduodenal este din ce în ce mai bine evidențiat. Faptul că în urma afectării sistemului nervos pot apărea uneori ulcere gastroduodenale (sau numai hemoragii digestive) este cunoscut mai de mult, dar existența ulcerului neurogen a fost descrisă în mod amănunțit abia în ultimii ani. S-au semnalat astfel ulcere după: leziuni ale creierului, traumatisme cerebrale, tumori hipofizare, dar și după șocuri psihoemoționale. Ulcere prin stress emoțional au fost obținute de atît experimental, pe animale, de numeroși cercetători. Practic, s-a dovedit că factorii emoțional-afectivi de mică intensitate, dar repetați continuu au un rol negativ asupra mucoasei gastroduodenale. Provenind din mediul extern social și „grefați” pe o constituție psihică specială ei pot provoca ulcerații digestive. Această etiologie a ulcerului este aproape unanim acceptată astăzi.

Anumite boli ale glandelor endocrine pot interveni în producerea ulcerului pe cale nervoasă. Glandele suprarenale, paratiroida, tiroida sau o „dishormonoză” complexă poliendocrină pot astfel determina apariția unui ulcer. În 10% din hiperparatiroidii — de pildă — se găsește un ulcer gastroduodenal.

Printre traumatisme la diverse nivele ce pot acționa ulcerigen, în mod mai mult sau mai puțin evident, mai mult sau mai puțin frecvent cităm: arsurile mari, traumatismele de oarecare violență, dar și efortul fizic prelungit și oboseala fizică sau chiar foamea îndelungată.

Un ultim capitol de etiologie a ulcerului gastroduodenal pe care am dori să-l semnalăm este cel al substratului medicamentos. Se pare că terapia medicamentoasă modernă constituie un factor etiologic de importanță deosebită. Multe medicamente din „arsenalul” terapeutic actual sînt ulcerigene: corticosteroizii (cortizon, ACTH), fenilbutazona, aspirina, rezerpina, histamina, a-tofanul, amfetamina (benzedrina), estrogenii sintetici în doze mari și lista ar mai putea continua.

Dr. I. Sovietov

BRAZILIA

La vânătoare de crocodili cu lasso-ul

La 16 octombrie 1968, în insula Marajo de la gurile Amazonului s-a petrecut o întâmplare ieșită din comun.

După o jumătate de oră de zbor deasupra apelor turburi ale Amazonului, un mic avion, care decolase de pe aeroportul orașului brazilian Belen, a adus la Marajo primul străin.

La drept vorbind, noul venit nu era străin în accepția juridică a cuvântu-

Acum, țărml se numește Mondangos și e socotit un pământ al nimănui. Iar restul insulei a fost împărțit între zece familii...

Insula a fost cucerită ușor. Mai greu era de trăit în ea. Din cauza terenului plat, mult prea aproape de nivelul mării, nici vorbă nu putea fi de plantații de cafea sau de trestie de zahăr. În sezonul ploios (ianuarie-iunie), pământul e inundat, iar în restul anului domnește în Marajo o secetă cumplită, iarba se usucă, încît de la bordul avionului insula, galbenă, pîrjolită de arșiță, poate fi numai cu mare greutate deosebită în apele și ele gălbuie ale Amazonului. Numai zona sud-vestică își păstrează culoarea verde, căci e acoperită de păduri dese în care stăpînesc jaguarul și șerpii veninoși.

În timpul revărsărilor, apele uriașului fluviu inundă insula și sute de riuri, riulețe și pîriiașe o taie pentru scurt timp în lung și în lat.

Portughezii au încercat să se indeletnicească cu creșterea vitelor și au adus în insulă cai și vaci. Parte din cai au scăpat, s-au sălbăticit și au început să se înmulțească vertiginos, punînd bazele celebrei specii de mustang. Cu timpul, numărul lor a crescut atît de mult, încît, lacomi cum erau, amenințau să devoreze toată iarba din insulă. De aceea locuitorii le-au declarat război și în cele din urmă au fost cît pe ce să-i extermine cu totul.

De altfel, cu vacile lucrurile au stat și mai prost. În general, ele n-au izbutit să se adapteze infernalei clime din Marajo. Dar, la sfîrșitul secolului trecut, un latifundiar din insulă, Don José Vicente Shermont de Miranda, a adus din Europa cîțiva bivoli așa numiți de apă. Don José văzuse asemenea exemple în niște mlaștini de lângă Roma și îi plăcuseră pentru că erau puternici și nepretențioși. Cei 12 bivoli au fost lăsați liberi în mlaștinile din Mondangos, integrîndu-se cu timpul în fauna insulară. După ce s-au înmulțit destul de mult, au început să fie prinși și domesticiți. Și acum insularii organizează expediții în Mondangos pentru a-și completa cirezile de bivoli.

...Așadar, la 16 octombrie 1968, în insulă a poposit un „străin”, un expert al unei agenții de turism din orașul Belen, invitat de don Napoleon de Livramento, care hotărîse să-și redreseze bugetul în maniera aristocraților ce deschid turiștilor porțile propriilor castele. Turiștii trebuie să îmbunătățească așadar acum situația financiară a lui don Napoleon, iar el le pune la dispoziție un „sortiment bogat de distracții și curiozități ale celei mai mari insule fluviale din lume”. Numai în Marajo, de pildă, se pot vedea păstori umblind în picioare pe bivoli. În timpul revărsării apelor, nu se poate circula decît pe spinarea bivoliilor, dar nu șezînd și cu picioarele desculțe atîrnate, căci în apă mișună ferocii pești piranha.

Dar pyranha nu sînt singura primejdie. În timpul ploilor, insula e inundată de crocodili. După încetarea ploilor, ei se retrag în mlaștini și lacuri. Într-un lac mic, de exemplu, se sîrîng uneori circa o mie de reptile, care stau literalmente una peste alta. Iată deci o altă curiozitate: „Vânătoare de crocodili cu lasso-ul în stil marajoan”. Păstorii aruncă lasso-ul și trag animalul pe mal cu deosebită grijă ca să nu-i strice pielea.

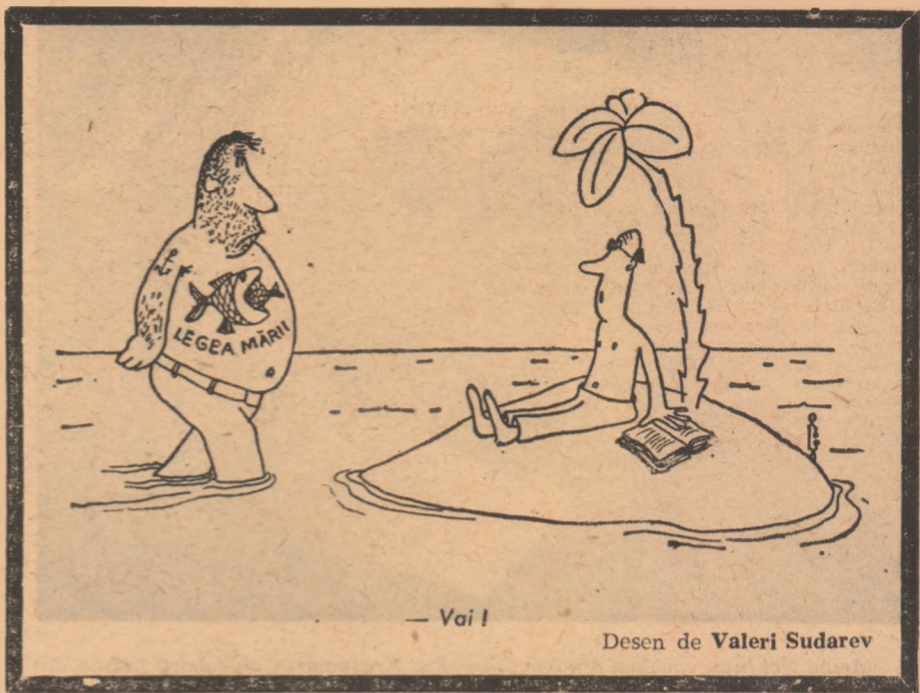
În sfîrșit, turiștilor li se făgăduiește o „vânătoare garantată de bivoli sălbatici, 250 dolari permisul”.

L. Mint

GUINEEA ECUATORIALĂ

Insula ciocolatei

Privită de la înălțimea piscului Santa Isabel, insula Fernando Poo oferă o panoramă splendidă. Spre nord, scîldat de apele azurii ale Golfului Guineei, se zărește orașul Santa Isabel, capitala Republicii Guineea Ecuatorială. Spre sud-vest, îndărătul unui pilc de palmieri și al unui petec de pădure tropicală, de un verde intens, se zăresc șiruri perfect aliniate de căsuțe coborînd panta dulce spre ocean. E orașelul San Carlos. De cealaltă parte a insulei strălucește în soare golful Conception, iar la orizont, dincolo de Golful Guineei, se înalță spre țării „Carul Zeilor”, cum

- Vai !

Desen de Valeri Sudarev

a fost supranumit odinioară înalțul munte african Camerun.

Ghidul meu, Moises Bicaro Mba, fang de naționalitate, e originar din provincia Rio Muni, din zona continentală a țării. Moises își strînge grijuliu pe lingă trup mantia-i verde. Căci la tropice, + 6 grade Celsius nu înseamnă o temperatură prea ridicată. Principala funcție a lui Moises este însă paza turnului televiziunii, ale cărui antene transmit, de cîteva luni, unde care în-suflețesc nu numai micile ecrane din Fernando Poo, ci și din Gabon, Nigeria, Camerun...

Santa Isabel este un oraș tipic spaniol cu străduțe înguste și case albe. Pe străzi se vorbește rapidul dialect castilian. Orașul are circa 25 000 de locuitori. În cartierele din sud-est, înecate într-o vegetație luxuriantă, se află vîile cochete ale plantatorilor și negustorilor spanioli și ale fernandinezilor înstăriți. Aceștia din urmă sînt descendenți ai mulatriilor din Sierra Leone, Liberia și Jamaica, stabiliți în insulă în secolul XIX; parte din ei au început cu timpul să facă negoț și să cultive cacao, devenind la rîndu-le comercianți și plantatori.

La Santa Isabel poți întîlni mulți europeni și americani, foarte numeroși mai ales în timpul week-end-urilor, cînd de pe continent vin sute de turiști. Unii dintre ei vin doar pentru a gusta, la celebrul restaurant „Bahia”, din tradiționala paella spaniolă, o mîncare preparată din orez cu homari, roșii și mazare și aseasonată cu un sos picant.

În oraș sînt multe magazine sau factorii, cum li se spune prin partea locului. Proprietarii lor sînt spanioli, libanezi, indieni. Pe străzi, africani din tribul hausa, înfășurați în lungi veșminte albe — bubu — așează chiar pe trotuar tot soiul de „articole turistice”: coliere din colți de hipopotam, brățări de fildes, măști de nuntă, imaginînd bărbatul și femeia legați cu lanțuri, și niște ciudate figurine de lemn aduse de pe continent.

Cînd discul solar de culoarea zmeurii începe să coboare la orizont, locuitorii se adună în centrul orașului să admire oceanul, asfințitul, frumoasele straturi de flori, palatul prezidențial și catedrala cu clopotul ei ascuțit, sediul misiunii catolice.

Din centru se deschide o superbă panoramă spre Golful Guineei; cînd e senin, la orizont se desenează contururile coastei continentale. O curiozitate a locului sînt lespezile acoperite cu mozaic alb pe care sînt pictate în culori scene din „Don Quijote”. Fiecare lespeză ilustrează un capitol din aventurile cavalerului Tristei Figuri...

La 12 octombrie 1968, ziua independenței, în Piața Spaniei domnea o mare agitație. Piața își pierduse obișnuitul aspect patriarhal. Din primele ore ale zilei, mii de locuitori îmbrăcați de sărbătoare, purtînd în mînă fanioane cu culorile naționale, inundaseră piața și străzile vecine. Monumentul guvernatorului Angel Barrera, un stîlp al colonizării spaniole, devenise o tribună improvizată. Un spectator se instalase chiar pe spatele redutabilului personaj.

La un moment dat a răsunat o salvă de tun și, în acordurile solemne ale imnului național, spre cerul azuriu a fost înălțat drapelul verde, alb și roșu, cu un triunghi albastru al celui de al 41-lea stat african independent. Proclamarea independenței a prilejuit, într-un fel, a doua descoperire a țării. Prima oară, Europa a aflat de existența ei în 1472, cînd la țărmlu-i au acostat caravelele lui Fernando Poo. Fermecat de frumusețea și generozitatea peisajului tropical, navigatorul portughez a numit insula pe care o descoperise „Formosa”. Dar în secolul trecut și-a luat actuala denumire.

Frontierele țării au fost stabilite în

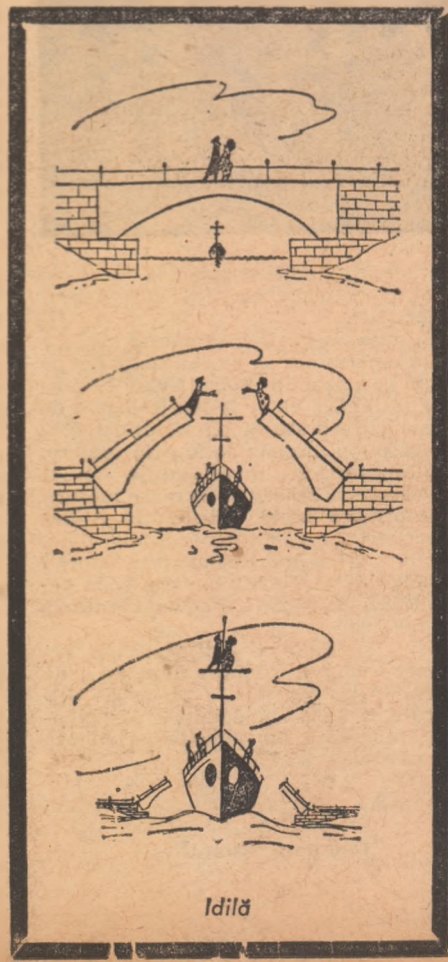
1778, cînd regele spaniol Carol al III-lea a obținut de la Portugalia insula Fernando Poo în schimbul recunoașterii de către el a drepturilor exclusive ale Portugaliei asupra unor teritorii din Brazilia. Mai mult, Spania a mai dobîndit și un mic teritoriu pe continent — Rio Muni — precum și insulele Corisco, Annobon, Marea și Mica Elobey. În total, Guineea Ecuatorială are o suprafață de 28 000 kilometri pătrați și o populație de circa 300 000 locuitori, dintre care aproximativ 200 000 în Rio Muni.

Cincizeci și doi de kilometri depart capitala țării de orașelul San Carlos. Drumul pietruit se întinde în lungul unor plantații de arbuști de cacao. Ramurile lor sînt încărcate cu fructe portocalii și cenușii-cafenii. Dacă rupi în două fructul găsești înfipti, într-un miez albicios, un soi de simburii sferici. Sînt boabele de cacao. Au un gust puțin dulceag, care nu seamănă de fel cu gustul cunoscut de cacao și ciocolată. Înainte de a se transforma în ciocolata expusă în rafturile cofetăriilor, boabele trebuie să suporte o prelucrare savantă.

Fernando Poo exportă anual în Spania peste 30 000 tone de boabe de cacao. Plantațiile din insulă furnizează toată materia primă necesară acestei ramuri a industriei alimentare spaniole. Proprietarii plantațiilor sînt, în general, fernandinezi sau spanioli. Rareori am văzut mici cooperative ale populației băștinașe din insulă, numită bubis.

Un plantator ne-a informat că pe plantațiile spaniolilor se recoltează anual 800—900 kg. boabe la hectar, în timp ce băștinașii nu scot de pe ogoarele lor mai mult de 300—350 kg. Pe plantațiile fernandinezilor și spaniolilor lucrează circa 40 000 de muncitori angajați pe bază de contract din Nigeria și provenind în special din populațiile ibibio, efik și ibo...

V. Koroșanțev

Idilă

Țăran indian

lui, intrucît era brazilian, iar Marajo face parte din Brazilia. Dar insula are obiceiurile ei și orice locuitor de pe „continent” e privit cu suspiciune. Evident, nu există nici o lege care să interzică nelocalnicilor debarcarea în Marajo — insulă cu o suprafață mai mare decît a Belgiei și doar ceva mai mică decît a Danemarcei — dar și acum voința celor zece proprietari ai ei e singura lege.

Strămoșii actualilor stăpîni ai insulei s-au stabilit în Marajo în 1659, aducînd cu ei un mare număr de sclavi negri înarmați. În scurt timp băștinașii (indienii din triburile arua) au fost aproape complet exterminați, iar puținii supraviețuitori s-au refugiat pe țărmlu nordic — un întins teren mlaștinos, cu tufișuri mișunînd de anaconde.

globul
globul globul
globul globul globul
obul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Tenebroasele afaceri ale blondului domn X

(Urmare din pag. 4-a)

judecător de instrucție, pictorul, om bătrîn, a declarat că nu s-a făcut de fel vinovat de jefuirea unor bunuri naționale, întrucît toate tablourile de Vermeer pe care le „descoperise” fuseseră pictate de el.

Nimeni nu l-a crezut, însă, nici istoricii de artă, nici admiratorii marelui Vermeer, nici justiția.

Ce putea face Meegeren într-o asemenea situație? Un singur lucru: să picteze un alt tablou de Vermeer în fața unei comisii severe.

Și astfel, în nici trei săptămîni, a pictat o splendidă pînză pe tema „Christos propovăduind în templu”. Drept care o expertiză Roentgen a celorlalte lucrări a arătat că în desenele lui Van Meegeren se întrevăd tablouri ale unor contemporani mai puțin cunoscuți ai marelui pictor flamand.

La proces, Van Meegeren a explicat procedeul de creare a „capodoperei” și găsise o pînză din secolul XVII, din care se inspirase și studiasse vechea manieră de pictură, iar culorile și le pregătise

singur. Avea acasă o întreagă colecție de mobilă, vase, mostre de îmbrăcăminte și arme din epoca lui Jan Vermeer.

Acuzația de colaboraționism a trebuit astfel retrasă. La întrebarea: ce l-a determinat să se apuce de o asemenea îndeletnicire, pictorul a răspuns că o făcuse din răzbunare pe contemporanii lui care nu apreciau propriile sale lucrări. Dar a mai recunoscut și că această nu prea onorabilă ocupație îi adusesese în mai puțin de 10 ani circa 8 milioane de guldeni. Tribunalul a cerut să restituie banii și Van Meegeren a trebuit să se declare falit. În urma unui proces care a durat 10 luni jurații l-au declarat vinovat de escrocherie. Sentința: un an de închisoare. Dar după trei luni Van Meegeren a murit.

După părerea directorului unui muzeu din New York, Van Meegeren a fost ultimul „artist sintetic”, întrunind în același om talent de pictor, de om de știință și istoric de artă.

„Falsificatorii de astăzi — a adăugat specialistul citat — nu vor, dar nici nu pot, probabil, să se lanseze în asemenea operații”.

TESĂTURI IMPRIMATE
DIPTINA FINET
PIJAMALE
INDIAN
ENKA

și
TESĂTURI VOPSITE ÎN FIR ȘI ÎN BUCATĂ
PENTRU CĂMĂȘI ȘI COSTUME PRODUSE DE
Intreprinderile textile
GALATI

PE TIMP RĂCOROS ȘI PLOAIE
puritate

- **IMPERMEABILE**
- **UȘOR DE SPĂLAT**
- **ELEGANTE**
- **CROIALĂ MODERNĂ**
- **PREȚURI CONVENABILE**
- **PRACTICE**

COOP

RAGLANE
din țesături impermeabile
MODELELE DORITE LE GĂSIȚI
LA MAGAZINELE COOPERĂȚIEI DE CONSUM

camera de zi
magnolia

PREȚURI
Compusă din : canapea extensibilă pentru două persoane, prevăzută cu ladă de așternut A
Bufet estetic și încăpător 3028
Vitrină decorativă 1720
Masă extensibilă și demontabilă 962
Servantă 1392
Măsuță pentru ziare și reviste 337
Măsuță practică 269
6 scaune confortabile tip „OLT” B

A — prețuri pentru canapeaua extensibilă C/1956 D/2104 E/2252 F/2400
B — Prețuri la scaunul tapițat tip „OLT” C/248 D/261 E/274 F/287

în funcție de categoria materialelor textile.
Maximum de confort în apartamentul dumneavoastră prin camera de zi **MAGNOLIA**.

CITEVA DIN PRODUSELE DE CALITATE REALIZATE
DE ÎNȚEPRINDERILE MINISTERULUI ECONOMIEI
FORESTIERE...

fotoliu-pat
brates

Linie modernă, rezistență, construcție simplă, extindere ușoară, iată câteva din calitățile fotoliului-pat **BRATES**, realizat de întreprinderile Ministerului Economiei Forestiere.

Dimensiunile reduse ale fotoliului-pat **BRATES** permit o amplasare corespunzătoare în orice apartament.

De vânzare în toate magazinele comerțului de stat, cu prețul de lei 1 471.

sufrageria
astor

Realizată din materiale de cea mai bună calitate, furniruită cu mahon și avînd un fileu decorativ din lamelin, **SUFRAGERIA ASTOR** conferă apartamentului dumneavoastră o notă de bun gust, eleganță și confort.

Preț de vânzare : — **VITRINA** — lei 1 649 ; **BUFETUL** — lei 1 214 ; **MASA** cu **PLACA EXTENSIBILĂ** — lei 680 ; **MĂSUȚA JOASĂ** — lei 153 ; **SCAUN TAPIȚAT** — lei 184 — stofe categoria C, 195 — stofe categoria D, 206 — stofe categoria E.

Note dominante

De când e lumea și pământul, vara trecea în om dorul de ducă. Astăzi, ea îl scoate în mijlocul naturii — pe plaja fierbinte, la munte, la deal sau doar la cîmpie —, pretutindeni unde pitorescul, mai spectaculos sau mai modest, al locurilor cheamă la cura

Cînd redevenim noi înșine...

anuală de „dezintoxicare“ de prea mult oraș.

Vara, în concediu, scăpăm de conveniențele care ne constring mai mult sau mai puțin tot anul, ne place să fim mai noi înșine, mai liberi, mai dezgăsiți — dorință care poate că începe cu îmbrăcămintea. La mare sau urcînd pe munte, din cabană în cabană, purtăm ceea ce ne place și e comod. Ne simțim bine în șort, în pantaloni? Ii arborăm fără ezitare, chiar dacă scoatem la iveală imperfecțiunea picioarelor sau rotunjimile nițeluș prea subliniate ale trupului. Hotărît, dispoziția estivală sporește gradul nostru de îngăduință. În definitiv, nu toate femeile pot fi manechine — ne spunem noi înțelept — iar siluetele perfecte se numără pe degete!

Dar să revenim la moda de fiecare zi. Deși vara aceasta moda rămîne fidelă cunoscutelor principii de bază, ea a căpătat, cum e și normal, și trăsături noi, fapt remarcat în primul rînd în culoare. Liniile clasice simple au adus cu ele și interesul pentru culorile clasice neutre: negru, alb, gri, bej, maro și bleumarin. Culoarea acestei veri este însă categorie albul. Accesorii la rochii și costume sînt albe: albul se combină frumos cu bejul, marea, griul. Sînt totuși în vogă și frumoasele tonuri pastelate. Dar în gama lor delicată a irupit veselul galben cu toate nuanțele lui.

În același timp, mai mult ca oricînd se face simțită pasiunea generală pentru podoabele strălucitoare. Lanțuri aurii, brățări, cercei, mărgelile în câteva șiruri se poartă ca niciodată. Părul, gutul și talia sînt prinse în eșarfe vii.

Moda de vară subliniază și mai mult suplețea siluetei, o pune și mai bine în evidență. Croiala de tunică — la jachetele și vestele lungi, la rochiile cu talia coborîtă, la sveteretele colante — este mult folosită și cu bune efecte. Jachetele se poartă în comple cu fuste în cute sau evazate și, bineînțeles, cu pantalonii.

Cutele, cloșul, talia subliniată, decolteul în formă de V le bucură, desigur, pe toate femeile care aveau nostalgia aș-numitelor forme feminine. Dar nici rochiile drepte sau semizetă n-au ieșit din arenă, spre mulțumirea celor ce pre-

feră aceste linii. E adevărat, moda se străduiește să le aducă și pe ele la zi prin detalii în vogă: ba adăugînd un cordon obișnuit sau din inele metalice, ba lungînd colțurile gulerului, ba recurgînd la gulerul bărbătesc înalt sau la manșete foarte late.

Rochiile simple de vară sînt împodobite cu tîghele decorative, clape, buzunare, fermoare, cordoane, eșarfe vii.

Stilul carnavalesc, în sensul spectacular, al veseliei și diversității care bucură ochiul, e o dominantă a acestei scurte veri, să sperăm, fierbinți.

I. Kristova

INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dvs., mai ales dacă ea este de interes general.

Ikebana — flori „à la japonaise“

I.

„Sînt o mare iubitoare de flori. Aș dori câteva răspunsuri despre „Ikebana“.

ILEANA POPESCU — București

R.

Japonezii au un adevărat cult pentru flori. Din străvechiul obicei de a oferi flori lui Buddha a apărut, acum 13 secole, Ikebana. Pierzîndu-și semnificația inițială, Ikebana a devenit cu timpul o artă profană de a prezenta și aranja florile pentru diverse ocazii. Astăzi există în Japonia mai multe școli cu concepții diferite despre arta florilor: cea mai importantă dintre ele este Rikka. În aceste școli se învață regulile pentru alcătuirea unui buchet, în funcție de anotimp, de simbolul pe care trebuie să-l exprime. Căci specialiștii în Ikebana dovedesc o tehnică rafinată pentru a pune în evidență nu numai frumusețea florilor, eleganța, efectul lor scenic, dar și pentru a le face să „vorbească“.

În general, florile sînt așezate în vase asimetric, pentru a forma un triunghi neregulat. Cele trei laturi simbolizează, după o veche tradiție, cerul (sîm, omul (tîghe) și pămîntul (sot). Toate ramurile trebuie reunite la un lat de palma dintr-o vază, demonstrînd astfel o ordine puternică. Cele trei laturi ale triunghiului sînt dispuse astfel: prima,

În arta japoneză a florilor, acestea sînt privite ca un amănunt. Important este ansamblul realizat.

a cerului, se ridică în sus, e în mijloc și cea mai lungă, cea de a doua, a omului, e jumătate din lungimea celei dintîi și are o mlădiere spre 45°; aceea a pămîntului, pe jumătate cît a doua, are înclinarea orizontală spre pămînt.

Un amănunt important al Ikebanei este folosirea unui suport metalic — kedzana — cu țepi îndreptați în sus, care se așează pe fundul vasului și permite fixarea florilor după nevoie.

Aranjamentul florilor variază în funcție de anotimp. Primăvara se face o compoziție florală bogată, avînd curbe viguroase; toamna se folosesc mult ramuri desfrunzite. Pentru a evoca trecutul se pun frunze moarte și flori complet înflorite, iar pentru a sugera viitorul, boboci de flori. Dar și florile simbolizează ceva: pinul, bambusul și prunul, de pildă, simbolizează fericirea și viața lungă și de aceea se oferă cu ocazia Anului Nou.

Un curs complet de Ikebana durează în Japonia 3—4 ani... Considerați aceste rînduri o mică introducere.

Marea fără țărături

I.

„Ce este Marea Sargasselor și unde se află situată?“

ALEXANDRU IONESCU — Constanța

R.

Marea Sargasselor se află în Oceanul Atlantic, în nord-estul arhipelagului Antilelor, în centrul circuitului format de curenții din Atlanticul de Nord: curenții Canarelor și Golfstrom. Numele i se trage de la algele Sargassaceae, care abundă la suprafața ei. Ea nu este delimitată de nici un țărni, iar mărimea ei este egală cu aria de răspîndire a acestor alge. Are o suprafață de 6—7 000 000 km² și o transparență a apelor, de un albastru intens, neobișnuit pentru alte mări, care ajunge pînă la 65 de metri. Temperatura apei este cuprinsă între +18—+23° iarna și +26° — +28° vara, iar salinitatea ei nu depășește 36,5—37 la mie.

Deasupra Mării Sargasselor vînturile sînt slabe, iar curenții interni inconsistenți, ceea ce favorizează aglomerarea algelor, ce nu sînt deplasate dincolo de limitele ei decît în cantități foarte mici. Algele cele mai frecvent întîlnite sînt de trei tipuri, numite de botaniști Sargassum bacciferum, Sargassum natans și Sargassum vulgare. Fauna este foarte bogată și variată, fiind alcătuită din multe specii de pești, printre care și pești zburători, broaște testoase marine etc. Spre Marea Sargasselor migrează anual și anghilele, în vederea reproducerii.

Și acum citeva cuvinte despre familia Sargassaceae. Ele se prezintă ca niște plante acvatice de mari dimensiuni, în formă de tufisuri cu ramuri groase; una dintre ele, Philosphara, poate ajunge pînă la zece metri lungime! Aceste alge, reprezentate pe glob prin 9 specii pot fi întîlnite și în apele emisferelor nordice și sudice, între care și Marea Neagră (Cystosena), dar cele mai mari concentrații au fost localizate în Marea Sargasselor, de care marinarii din epoca navelor cu vele se fereau din cauza greutateilor de navigație.

POVEȘTI ADEVĂRATE

Un miracol al dragostei părintești

În familia mecanicului Vladimir Nazarov din Odesa s-a născut o fetiță. Dar, nu după mult timp, bucuria firească a părinților a fost înlocuită de îngrijorare: la un an și jumătate, Olea — așa se numea fetița — nu reacționa la zgomote, nu gingurea, putea adormi pe cel mai cumplit vacarm. Temeiuri de îngrijorare existau: o mătușă a copilului era surdă. Să o fi moștenit Olea? Dar surdă înseamnă și mută, căci un copil care n-aude n-are cum învața să vorbească.

Vladimir Nazarov s-a adresat medicilor. Dar aceștia l-au sfătuit să aștepte. Vîrsta de un an și jumătate e prea fragedă pentru a se putea face o verificare concludentă a auzului. Poate că totuși va vorbi? Dar inima de părinte a lui Nazarov nu se putea împăca cu acest sfat. Ii spunea că a aștepta înseamnă a pierde timp. Timp prețios.

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog a
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dial

Și mecanicul a ales alt drum, mult mai greu, dar și mult mai sigur: a hotărît să o învețe el pe Olea să vorbească. Evident, numai dragostea de tată și răspunderea pentru mica ființă pe care o adusese pe lume nu erau suficiente. De aceea s-a adresat Institutului de defectologie din Moscova, începînd o corespondență intensă cu specialiștii acestuia, medici și pedagogi. Și curînd, casa lui Vladimir Nazarov s-a transformat într-un adevărat cabinet metodologic. Cu răbdare și perseverență demne de tot respectul, folosînd orice clipă liberă și renunțînd practic la viața sa personală, pe care a închinat-o copilului său, acest simplu mecanic a reușit să facă o minune a dragostei părintești. Procesul a fost lung și greu, dar Nazarov nu a dat bătut. El a învățat-o pe fetița să fie atentă, să se concentreze, să-i imite pe cei mari, a familiarizat-o cu jucăriile, a învățat-o să meargă păstrîndu-și echilibrul și, în cele din urmă, a învățat-o să vorbească.

Olea a rostit primul cuvînt la 2 ani și 8 luni. Apoi a rostit propoziții întregi. Unele sunete nu le pronunță încă foarte corect, dar acesta e un fleac pe lângă ceea ce s-a realizat. Căci la 3 ani și 3 luni, cît are azi, Olea vorbește aproape curent, se joacă normal, socotește, recunoaște obiectele, culorile, declamă expresiv poezii, desenează, citește binîșor.

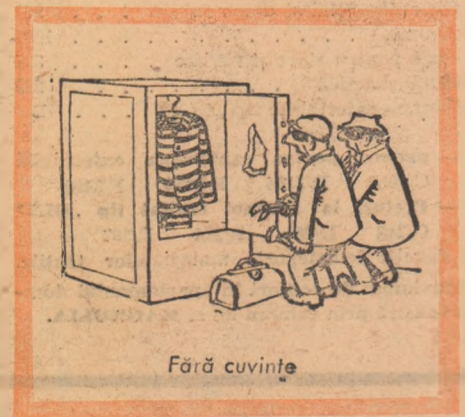
Recent, Olea a dat la Moscova un adevărat examen în fața specialiștilor interesați de experimentul de la Odesa. Și iată una din opiniile lor, anume cea a Nataliei Morozova, doctor în științe pedagogice:

„Dezvoltarea generală a fetei nu se deosebește de loc de aceea a copiilor cu auz normal. E adevărat, vorbirea ei rămîne puțin în urmă, dar în schimb la cînt și scris și-a întrecut net „colegii“. La 3 ani citește liber, numără pînă la 15 și face toate operațiile matematice pînă la 10.

Povestea Olei arată încă o dată ce rezultate se pot dobîndi dacă educația unui copil surd începe la vîrsta cea mai fragedă, în perioada cea mai „sensibilă“ pentru însușirea vorbirii. Procesul educativ început timpuriu permite creierului foarte maleabil al copilului să-și mobilizeze toate resursele.

Desigur, micii surzi reclamă din partea părinților o răbdare ieșită din comun. Dar Vladimir Vasilevici Nazarov nu s-a descurajat, el s-a dăruit cu trup și suflet pentru a-și ajuta fiica să-și învingă infirmitatea. Iar rezultatele îi răsplătesc efortul: acum are un copil inteligent, viu, sociabil. Cu toate că știe și alfabetul surzilor — pe degete — Olea nu-l folosește deloc.

Viitorul Olei se înfățișează astfel în cele mai frumoase culori. Va absolvi școala medie, probabil o școală „normală“, apoi un institut de învățămînt superior. Practic fetița e sănătoasă.

Fără cuvinte